

Undervisningsministeriet
Departementet
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K

18. februar 2019

Høring vedr. udkast til forslag til Lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v., lov om efterskoler og frie fagskoler og lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser (Øgede frihedsgrader, rammer for donationer og styrket tilsyn med de frie skoler m.v.)

Danmarks Lærerforening takker for muligheden for at afgive høringssvar i forbindelse med det fremsatte lovforslag.

Det fremgår af høringsbrevet, at lovforslaget er fremsat på baggrund af et politisk forlig indgået den 25. januar mellem Dansk Folkeparti og regeringen. Der er tale om et forslag med meget forskelligartede regelændringer vedr. frihed, donationer og tilsyn for en række skoleformer. Lovforslaget vil yderligere få konsekvenser for andre skole- og institutionsformer – herunder i særdeleshed folkeskolen og ungdomsskolen.

Det er derfor beklageligt for den demokratiske proces og for kvaliteten af det lovforberejdede arbejde, at sådanne lovforslag haste fremsættes med kort høringsfrist. Det er ikke muligt at få en kvalificeret og folkelig debat om de mange konsekvenser af sådanne lovforslag.

Danmarks Lærerforening er bekymret for, at det fremsatte lovforslag ikke vil fremme friheden til at drive fri grundskole under ansvar, som det angiveligt er forslagens hensigt uden mulige uhensigtsmæssige følger.

Mange af de regler, der ændres med lovforslaget stammer fra de såkaldte Tvind love. Lovforslaget vil på forskellig vis fremme økonomiske – frem for pædagogiske og værdibaserede interesser, som er drivkraften bag den danske skoletradition. Fx er der ikke grænser for, hvordan de administrative fællesskaber kan udvikle sig. Mange skoler kan være afhængige af eller underlagt samme leverandør af administrative ydelser. Dette kan resultere i meget omfattende styring af den enkelte skoles økonomi. Ud over at kunne medføre genetablering af skoledynastier er der risiko for, at den danske tradition for frie skoler, som den er forankret i grundloven, vil nærme sig det svenske system for friskoler, der netop er kendetegnet ved i højere grad at styrke økonomiske interesser end det demokratiske og pædagogiske grundlag for skoleudvikling.

En særlig bekymrende udvikling kan forventes at ske i tyndt befolkede dele af landet, hvor man i forvejen er udfordret i mange kommuner med at lave et dækkende skoletilbud af høj kvalitet i nærområderne – især til de mindste klas-

ser. Når en afdeling af en fri grundskole kan nøjes med et tilbud til 0. til 4. klasse risikere man yderligere at undergrave de lokale folkeskoletilbud.

På grund af de mange forskelligartede regelændringer kan det være vanskeligt at gennemskue konsekvensen. For at sikre, at lovforslaget fremmer en sund skoleudvikling såvel i folkeskolen som blandt de frie skoler indbydes foreslår Danmarks Lærerforening at der i lovforslaget indskrives en såkaldt solnedgangsklausul.

- Danmarks Lærerforening foreslår, at reglerne kun skal gælde for en periode på op til 4 år. Efter 3 til 4 år evalueres konsekvenserne af de foreslåede lovændringer, og hvis ændringerne har levet op til de ønskede hensigter, genfremsættes regelændringerne til endelig vedtagelse.

Det vil sikre stabilitet, forhindre uhensigtsmæssigheder og give mulighed for en grundigere politisk og demokratisk debat.

Med venlig hilsen

Dorte Lange

Næstformand i Danmarks Lærerforening

København, den 18. februar 2019

Sagsnr.: 19/01806

Undervisningsministeriet
Departementet
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K

Høring vedr. udkast til forslag til Lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v., lov om efterskoler og frie fagskoler og lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser (Øgede frihedsgrader, rammer for donationer og styrket tilsyn med de frie skoler m.v.)

Skolelederforeningen takker for muligheden for at afgive et hørings svar vedrørende udkast til forslag til ovenstående ændringer af diverse love.

Skolelederforeningen har ingen kommentarer til de ændringer der angår donationer, tilsyn og bestemmelserne om godkendelse af frie skoler.

Men Skolelederforeningen er lodret imod, at der i friskoleloven og lov om private gymnasier m.v. indføres mulighed for etablering af afdelinger.

Skolelederforeningen kan konstatere, at den offentlige finansiering af de private grundskoler er steget gennem de sidste 10 år som følge af at antallet af elever i- og antallet af private grundskoler er øget.

Skolelederforeningen finder, at lovforslaget vil betyde en yderligere favorisering af de private grundskoler.

Balancen mellem en fælles folkeskole og de private grundskoler tipper yderligere, hvis lovforslaget gennemføres i sin nuværende form. De private grundskoler har ikke de samme krav til deres virksomhed, som folkeskolen har og en yderligere begunstiging af de private grundskoler kan på sigt få betydelige samfundsmæssige konsekvenser.

Skolelederforeningen finder, at lovforslaget bygger på en forkert præmis, nemlig at de foreslåede ændringer ikke i sig selv vil ændre på antallet af elever der optages på de frie grundskoler. Skolelederforeningen forventer, at lovforslaget vil have den modsatte effekt, nemlig at antallet af elever til de private grundskoler vil stige som følge af lovforslaget,

Skolelederforeningen ønsker derfor, at dette forhold undersøges nærmere før en eventuel vedtagelse eller hvis lovforslaget vedtages i sin nuværende form, at der på dette afgørende punkt finder en evaluering sted efter 3-5 år.

Med venlig hilsen,

Claus Hjortaa
Formand

København d. 17. februar 2019

Til
Undervisningsministeriet, Departementet
Frederiksholm Kanal 25
1220 København K

Fremsendt som e-post til audgrund@uvm.dk med følgende angivelse i emnefeltet: "Høringssvar frie skoler".

Høring vedr. udkast til forslag om Lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v., lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser m.fl. om øgede frihedsgrader, rammer for donationer og styrket tilsyn m.v.

I høringsbrev af 1. februar 2019 anmoder Undervisningsministeriet ved Departementet om eventuelle bemærkninger vedrørende ovenstående. Foreningen Danmarks Private Skoler – grundskoler og gymnasier takker for muligheden til at give vores synspunkter til kende.

Frihedspakken

Aftalen mellem Regeringen og Dansk Folkeparti om "Frihedspakken" indeholder områder, som foreningen i årevis har kæmpet for. Foreningen må dog konstatere, at udmøntningen i lovgivningen for de frie skoler slet ikke lever op til det, vi, og skolerne, havde set frem til, aftalepapiret taget i betragtning.

Mulighed for at etablere afdelinger af frie grundskoler og private gymnasiale uddannelser

Afdeling eller filial

Foreningen vil først og fremmest anføre, at anvendelsen af begrebet "afdeling" i den foreslåede lovgivning i sig selv kan skabe stor forvirring. Begrebet "afdeling" benyttes normalt om den interne opdeling af (hoved)skolen/institutionen. En "afdeling" er en delmængde af en eksisterende skole: F.eks. på en grundskole; indskolings-afdeling, mellemtrins-afdeling, udskolings-afdeling, 10. klasser-afdeling etc.

En "filial" er en "skole" udsprunget af en hovedskole, f.eks. en filial, hvor der er givet dispensation til at undervise på et andet sprog en dansk eller en skole på en ø (Frie grundskoler på småøer).

Forslaget til lovændringen beskriver efter foreningens opfattelse en "filial", altså en "skole" udsprunget af "hovedskolen".

Det er foreningens anbefaling, at man benytter denne lejlighed og åbning af lovgivningen til endegyldigt at få defineret og ensrettet brugen af begreberne "filial" og "afdeling".

Frihed til skolerne

Foreningen har i årevis kæmpet for, at de frie skoler kunne få mulighed for at give undervisning til skolens elever på en geografisk placering i nærheden af hovedskolen, men på længere afstand af hovedskolen/institutionen end det såkaldte "afstandskriterie" har givet mulighed for. Inden for de givne rammer skulle der være frihed til den enkelte skole. Der har ikke været tale om et ønske om, at det var særlige elevgrupper, der skulle kunne undervises på den nye matrikel, men hvilken som helst gruppe af elever, skolen ville finde det relevant for. En skole kunne f.eks. ønske at etablere særlige fag på matriklen. Det kunne være for at imødegå problemer med at få plads til lokaler til praktisk/musiske fag, hvilket kan være en stor udfordring for skoler (f.eks. for gamle byskoler, der har begrænsede muligheder for at opkøbe eller på anden måde skabe plads tæt på hovedadressen). Det er derfor helt uforståeligt for foreningen, at den foreslåede lovgivning skaber store begrænsninger for, hvordan de frie skoler kan benytte disse såkaldte "afdelinger", og hvor stort bureaukrati, der vil være forbundet med etableringen af dem.

Det kunne være formålstjenligt, hvis man blot benyttede samme formulering og opstillede samme krav som til oprettelsen af filialer af skoler, som har fået godkendt et andet undervisningssprog end dansk: Lov om fri-skoler og private grundskolers nuværende §5, stk. 6: "Skolens bygninger skal ligge i geografisk nærhed af hin-anden. Skoler, der har fået godkendt et andet undervisningssprog end dansk, jf. § 2, stk. 3, 3. pkt., kan dog give undervisning på dette sprog i filialer".

En skole eller to skoler?

En "afdeling", som den er beskrevet i den foreslåede lovgivning, er i princippet en helt ny skole med krav om formel anmeldelse, indbetaling af depositum, vedtægter, godkendelsesprocedurer, elevtalskrav etc. Hvorfor skal der være disse unødvendige bureaukratiske krav til oprettelse af en "afdeling" af "hovedskolen/instituti-onen", når "afdelingen":

- Skal efterleve samme formål og værdisæt som "hovedskolen"?
- Har den samme forældrekreds som "hovedskolen"?
- Har den samme bestyrelse som "hovedskolen"?
- Har den samme ledelse som "hovedskolen"?
- Oprettelse af en "hovedskole", hvis vedtægter allerede er godkendt af Undervisningsministeriet?
- I tilskudsmæssig sammenhæng (bortset fra elevtalskravet) opfattes som en del af "hovedskolen"?

Nedlæggelse af en "afdeling"

Foreningen stiller sig ligeledes uforstående over for, at en nedlæggelse af en "afdeling" kun kan ske ved ved-tægtsændring og ved udgangen af et skoleår. Hvilke konsekvenser har det i praksis? Scenarie 1: En skoles "afdeling" er tabsgivende i en grad, der truer hovedskolens samlede økonomi. Hovedskolen kan ikke lukke afdelingen før udgangen af et skoleår – og det skal ske på grundlag af en vedtægtsændring, der kan obstrue-res, f.eks. af en del af forældrekredsen. Konsekvens: "Hovedskolen" går konkurs.

Scenarie 2: En "hovedskoles" økonomi fører til en konkurs. Konsekvens: Afdelingen går automatisk konkurs – uanset hvornår på skoleåret, og hvordan vedtægterne er formuleret.

Elevtalskrav

De såkaldte "afdelinger" på både de frie grundskoler og private gymnasiale uddannelser underlægges elev-talskrav. Det skaber begrænsninger for, hvordan skolerne/institutionerne kan anvende disse "afdelinger". F.eks. kan de frie grundskoler ikke vælge at lave en "udskolings-afdeling" eller en "mellemlinje-afdeling". De frie grundskoler kan reelt kun lave en "indskolings-afdeling" - og lade "afdelingen" vokse ud derfra. Elevtals-krav mindsker altså i høj grad de frie skolars frihed til, hvad "afdelinger" kan benyttes til – muligheden for at etablere særlige fag (faglokaler) på den nye matrikel giver f.eks. ikke mening.

Da der både er et elevtalskrav for "hovedskolen" og "afdelingen", må dette nødvendigvis anspore de frie skoler til at rekruttere og indmelde nye elever til deres "afdeling", da de skal have elever på visse klasse-trin/årgange på hovedskolen også. Altså kan en konsekvens af lovgivningen være, at der kommer flere elever til de frie skoler. Måske en utilsigtet konsekvens?

Hvis det er hensigten, som lovændringerne lægger op til, at de såkaldte "afdelinger" faktisk skal opfattes som egentlige skoler under hovedskolerne, er det en principiell overvejelse, hvor små, elevtalsmæssigt, disse afdelingerne/skoler kan være, før det vil kunne være problematisk at "stå mål med" elevernes alsidige udvikling og det faglige niveau.

Glidende overgange bremses

Lovforslaget hindrer frie skoler, der både har grundskole og gymnasial uddannelse i at etablere en afdeling på en ny matrikel, der går fra begyndelsen af grundskolen til afslutningen af gymnasiet - eller blander grund-skoleled og gymnasiedel. Der vil ikke være mulighed for at udfolde nogle af de glimrende eksempler på gli-dende overgange fra grundskole til ungdomsuddannelser, som vi ser på de frie skoler, hvor der f.eks. etable-res linjer fra 8. klasse, som afsluttes i 3.g (f.eks. science-linjer). Det ville ellers være oplagt at etablere og samle disse linjer på nye matrikler.

Inden for afstandskriteriet - "i geografisk nærhed" / oprettelse af filialer

Foreningen forudsætter, at ændringerne i lovgivningen ikke hindrer de frie skoler i fortsat at etablere dele af hovedskolen - og give undervisning - på nye matrikler indenfor det såkaldte "afstandskriterie" (i geografisk nærhed) uden at skulle etablere "afdelinger".

Ligeledes forudsættes, at ændringerne i lovgivningen ikke har betydning for skoler, der har fået godkendt et andet undervisningssprog end dansk. Disse kan fortsat give undervisning på dette sprog i **filialer**. Med andre ord er der ikke krav om en godkendelsesproces for disse filialer, og der er ikke en begrænsning på antallet af filialer, der kan oprettes.

Mulighed for at oprette klubtilbud for elever fra 4. klasse på frie grundskoler

Foreningen er tilfreds med, at der nu bliver mulighed for at etablere og drive klubtilbud på frie grundskoler. Foreningen vil dog gerne have bekræftet dens forståelse af, at skolen kan oprette klubtilbuddet, uanset om den indgår aftale med kommunalbestyrelserne i børnenes bopælskommuner om tilskud til ordningen. Ordningen kan alene dækkes af forældrebetaling og eventuelle private tilskud. Det er ligeledes foreningens forståelse, at klubtilbuddet skal drives under dagtilbudslovens regler, uanset finansieringen.

Donationspakken

Over de seneste år er der blevet strammet op på reglerne og tilsynet med de frie skolers modtagelse af donationer. Nu indføres et totalforbud mod anonyme donationer og et forbud mod donationer på over 20.000 kroner fra lande uden for EU/EØS. Foreningen er glad for den katteløm, der er givet, så skoler kan få godkendt donationer på over 20.000 kr. fra lande uden for EU/EØS. Foreningen mener dog, at man nu er nået til et punkt, hvor reglerne er så rigide, at det kan gå ud over skolers økonomi og skabe unødvendigt arbejde for skolerne og Undervisningsministeriet.

Donationer fra lande uden for EU/EØS

Vi har kendskab til en række skoler, der modtager donationer fra personer, virksomheder, fonde og organisationer, der er hjemmørende i lande uden for EU/EØS f.eks. USA. Det kunne blandt andet dreje sig om donationer fra "US Government Overseas Schools" eller udenlandske fonde etableret af tidligere elever, hvor beløb ikke nødvendigvis gives med en fast frekvens. Der bliver altså, bl.a. omkring disse forhold, forventeligt meget papirarbejde for skoler og ministerie.

Foreningen stiller sig i øvrigt til rådighed i udformningen og formuleringen af ansøgningskabelonen for at få godkendt donationer på over 20.000 kr. fra lande uden for EU/EØS.

Forbud mod anonyme donationer

Det er hensigtsmæssigt med gennemsigtighed omkring de frie skolers økonomi. Men det ville være ønskværdigt, at reglerne kunne gradbøjes lidt mere. Det er nu ikke muligt for en forælder eller en nærtstående til en elev på skolen at give et beløb til skolen, uden at dette gøres offentligt. Der kan være mange gode grunde og menneskelige hensyn (f.eks. hensynet til barnet/eleven), der gør, at en forælder eller en nærtstående ikke ønsker at synliggøre, at man har støttet skolen med en donation. Det ville derfor være hensigtsmæssigt, om mindre donationer kunne anonymiseres overfor forældregruppen.

Tilsynspakken

En række af de stramninger, der er sket i forhold til tilsynet med de frie grundskoler, kommer nu til at gælde for de øvrige frie skoleformer, herunder de private gymnasiale uddannelser. Som udgangspunkt anerkender foreningen det meningsfulde i at harmonisere reglerne for de frie skoler.

Som forening støtter vi de private skoler, der indenfor de til enhver tid gældende love og tilknyttede bestemmelser ønsker at drive en fri, privat skole på et demokratisk grundlag.

Nyopstartede skoler, ligesom etablerede frie skoler skal overholde gældende lovgivning. Naturligvis. Hvis ikke skal det have konsekvenser.

Det er dog foreningens opfattelse, at frihedsgraderne for de frie og private skoler er indskrænket væsentligt over de senere år, og der er risiko for, at en række skoleinitiativer, som tidligere blev anset for legitime, fremover kan blive betragtet som problematiske.

De frie skolars oprettelse og virke

Foreningen bakker som nævnt op om lovgivningens krav om "frihed og folkestyre" samt "demokratisk dannelse". Det er dog en historisk ændring, at frie skoler nu skal igennem en godkendelsesproces. De politiske årsager hertil er måske nok forståelige, dog er de nye bestemmelser udtryk for et politisk skifte. Foreningen anerkender, at det kan være formålstjenstligt med en godkendelsesprocedure. Vi er dog bekymrede for, hvorledes dette instrument udvikler sig fremover og løbende vil kunne blive genstand for politiske aftaler om yderligere stramninger, der begrænser de frie og private skolars oprettelse og virke.

Den konkrete godkendelsesprocedure indebærer besvarelse af spørgsmål, der indirekte synes at anfægte visse trosretningers forestillinger og værdier. Der stilles derudover spørgsmål, der synes møntet på initiativer med religiøst grundlag og f.eks. ikke spørgsmål rettet mod initiativer, der kan opfattes som politisk-ideologisk revolutionerende og samfundsomstødende i deres politiske holdninger. Foreningen ser en tydelig religiøs bias i proceduren, og vi er bekymret for det fremtidige grundlag for oprettelse og drift af private skoler båret af et religiøst grundlag.

Tilsyn med handlinger – ikke med holdninger

Det historiske skarpe skel mellem holdninger og handlinger i statens tilsyn med de frie skoler er under forandring. Foreningen finder det problematisk, hvis en fri skole ikke kan have et religiøst grundlag. Foreningen finder det ligeledes problematisk, hvis retten til holdningsbaseret undervisning kun gælder for nogen.

Frie og private skoler skal respektere gældende lovgivning. Men frie og private skoler skal kunne etableres og eksistere på trods af det værdipolitiske flertal, som måtte eksistere i Folketinget eller hos den siddende regering. Det er de frie og private skolars historiske og grundlovssikrede grundlag og berettigelse, at der kan eksistere skoler, der bygger på et mindretals holdninger og værdisæt. Dette er et kendetegn ved det danske demokrati og udtryk for et samfunds demokratiske overskud.

Forhåbentligt åbner der også frie skoler i fremtiden, hvis holdninger ikke er mainstream, og som ikke nødvendigvis kendetegner det øjeblikkelige politiske flertals mening. Frie og private skoler er med til at sikre grundlæggende frihedsrettigheder, som er fastlagt i den danske grundlov; religionsfrihed, personlig frihed, ytringsfrihed og retten til holdningsbaseret undervisning; forældreretten, mindretalsretten og skolefriheden.

Foreningens stiller sig til rådighed for uddybning af ovenstående hørings svar.

På foreningens vegne,
Karsten Suhr, formand

ks@privateskoler.dk

Danmarks Private Skoler
Ny Kongensgade 15, 3.
1472 København K

Undervisningsministeriet
Departementet
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K
Att.: Specialkonsulent Karen Peytz
Pr. e-mail: AGRGRUND@uvm.dk

19. februar 2019

Høring vedr. udkast til forslag til lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v., lov om efterskoler og frie fagskoler og lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser (Øgede frihedsgrader, rammer for donationer og styrket tilsyn med de frie skoler m.v.)

Tak for muligheden for at kommentere udkastet. Vi har følgende bemærkninger:

Overordnede emner

1. Øgede frihedsgrader
  - a) Mulighed for etablering af afdelinger
  - b) Mulighed for varetagelse af administrative opgaver for andre skoler
  - c) Mulighed for etablering af klubtilbud
2. Rammer for donationer
  - a) Forbudsmodel mod udenlandske donationer
  - b) Skriftlig redegørelse ved donationer over kr. 20.000
  - c) Totalt forbud mod anonyme donationer
3. Styrket tilsyn med de frie skoler
  - a) Harmonisering af regler tidligere indført over for de frie grundskoler
    - Krav om frihed og folkestyrekrav
    - Vurdering af personkredsen ved oprettelse af nye skoler
    - Tilsynet kan deltage som observator på møder på skolen
    - Styrket tilsyn med skolernes leje af bygninger
    - Etablering af whistleblowerordning
  - b) Ændring af bestemmelser om godkendelse af frie skoler
    - Erklæring om overholdelse af frihed og folkestyre-kravet

Vi har ikke kommentarer til punkt 3, da det er politiske emner, der falder uden for vores område.

FSR – danske revisorer
Kronprinsessegade 8
DK - 1306 København K

Telefon +45 3393 9191
fsr@fsr.dk
www.fsr.dk

CVR. 55 09 72 16
Danske Bank
Reg. 4183
Konto nr. 2500102295

Vi har kommentarer til nedenstående punkter:

Ad 1 a) mulighed for etablering af afdelinger

Muligheden for at oprette afdelinger i kommunen eller i en nabokommune øger principielt skolernes frihedsgrader. Dog fremgår det af kommentarerne, at der fortrinsvis tænkes på etablering af afdelinger i lokalsamfund til de yngste klasser.

Betingelserne for oprettelse af afdelingerne gør det dog mindre attraktivt for skolerne:

- A. Godkendelse skal ske efter de samme regler som ved oprettelse af nye skoler
  - a. Ministerens godkendelse
  - b. Tidsfrister
  - c. Betaling af depositum
  - d. Formål og virke skal være i overensstemmelse med frihed og folkestyre-kravet
- B. Beslutning om oprettelse af afdeling skal behandles på samme måde som en vedtægtsændring hos skolen
- C. Beslutning om nedlukning af en afdeling kan kun ske ved udgangen af et skoleår
- D. Antallet af elever pr. klasse skal svare til elevtalskravene i forbindelse opstart af en ny skole på nær kravet til antal elever i 5. – 7. klasse i det 8. skoleår.
- E. At det samlede antal elever det 1. år er mindst 9 elever, 2. år mindst 15 elever og derefter mindst 20 elever

Ad A

Ovenstående betingelser for oprettelsen vil forsinke mulighederne for at oprette afdelinger.

Ad C

Der bør være en dispensationsmulighed for nedlukning ved udgangen af et skoleår, hvis elevtallet kommer under et vist niveau, således at den samlede skole ikke bliver lukningstruet, og bestyrelsen kan agere som en forsvarlig bestyrelse.

Fordel ved at oprette en afdeling frem for en ny skole:

Side 3

- Minimumselevtallet
  - Der er ikke krav om mindst 9 elever i alt på 5. – 7. klassetrin i det 8. skoleår
  - Der er krav om mindst 20 elever i det 3. skoleår i en afdeling mod 32 i en ny grundskole

Ulempe ved at oprette en afdeling frem for en ny skole

- Statstilskud
  - Afdelingen modtager ikke grundtilskud

Hvis afdelingen forventes at have elever fra 0. – 7. klasse senest i det 8. år, vil det være mest fordelagtigt at oprette en ny skole frem for en ny afdeling.

Tidsfristerne i forbindelse med oprettelse bør derfor reduceres i forbindelse med etablering af en afdeling i forhold til oprettelse af en ny skole.

Ad 1 b) Mulighed for varetagelse af administrative opgaver for andre skoler

Har ministeriet overvejet momsproblematikken ved varetagelse af administrative opgaver for andre skoler?

Ad 1 c) Mulighed for at etablere klubtilbud

Det fremgår af kommentarerne til høringsforslaget, at der ikke er hjemmel i friskoleloven til, at frie grundskoler kan drive klubtilbud fra 4. klasse, herunder til at anvende skolens midler hertil.

Vi var februar 2015 i dialog med STUK angående manglende hjemmel i friskoleloven til deltagelse for elever i 4. klasse og derover i skolens SFO, hvor vi på konkret foranledning fremlagde, at der ikke var belæg for det modsatte, hvilket ministeriets jurister gav os ret i.

Mange skoler har eftermiddagsaktiviteter for elever ud over 3. klasse:

- Musik
- Sport
- Drama

Det fremgår ikke af lovforslagene, om disse aktiviteter vil blive påvirket.

Det fremgår ikke af lovforslagene, om der skelnes mellem en decideret oprettelse af klub til elever i 4. klasse og derover i forhold til elever i 4. classes deltagelse i skolens SFO.

Forslaget er en begrænsning af de nuværende frihedsgrader:

- En del skoler har på nuværende tidspunkt etableret klubordninger og lignende for elever i 4. klasse og derover, hvor kommunerne ikke yder tilskud
- På flere skoler er elever fra 4. klasse integreret i den almindelige SFO
  - Nogle få skoler med tilskud fra kommunen
  - Flere skoler uden tilskud fra kommunen
- På nogle skoler går børn i 0. – 2. klasse i SFO, og børn i 3. – 4. klasse går i klub.
- Det er efter vores vurdering få kommuner, der yder tilskud til elever, der går i klubordning på de frie skoler.

Det fremgår ikke klart af forslaget, om kommunerne kan være forpligtede til at yde tilskud til deltagelse for elever i 4. klasse og derover i klub eller SFO.

Det fremgår af forslaget til § 36 b, stk. 3 og 4, at forældrebetalingen til klubordning sammen med eventuelle kommunale og private tilskud skal dække alle direkte driftsudgifter til ordningen. Skolen skal føre et særskilt regnskab for ordningen:

Vi var i august 2015 i dialog med STUK med hensyn til mulighederne for at udarbejde særskilt regnskab for 4. klasse og derover, der deltager i skolens SFO:

- Det er langt fra alle skoler, der har mulighed for at opdele udgifterne til pædagoglønninger m.v. til henholdsvis klub og SFO. Vi lavede i 2015 flere regnestykker for at belyse problemerne omkring opdelingen:
  - Bemandingen til de yngste elever er højere end bemandingen til de ældste
  - I yderperioderne er der ofte fælles pasning
  - På mange skoler anvendes medarbejderne på tværs af SFO og klub

- Eleverne i 4. klasse og derover ophører ofte i løbet af året, hvorfor den nødvendige bemanning er større i efteråret end i foråret.

Side 5

De tiltag, der fremgår af forslaget til ændringer, er en væsentlig forringelse af de nuværende frihedsgrader.

Et alternativ kunne være, at såfremt skolen har elever i 4. klasse eller derover i SFO eller klub, skal skolen udarbejde et samlet regnskab for skolefritidsordningen og eventuel klub, der viser, at forældrebetalingen til skolefritidsordning og klubordning sammen med eventuelle kommunale og private tilskud samt statstilskud til elever i 0. – 3. klasse skal dække alle direkte driftsudgifter til ordningen.

Dermed sikres det, at

- Der ikke overføres midler fra undervisning til klub/skolefritidsordning
- Statstilskudsmidlerne dækker den ekstra bemanning til de yngste elever
- Skolernes skolefritidsordning / klub kan køre med samme bemanning hele året.

Ad 2 a) Forbudsmodel mod udenlandske donationer

Det fremgår af forslaget til § 22 a, at skoler ikke må modtage donationer eller leje lokaler fra lande uden for EU og EØS, men at undervisningsministeren efter skøn kan godkende donationen eller leje af lokaler fra lande uden for EU og EØS.

Det bør være offentligt tilgængeligt, hvilke donationer undervisningsministeren godkender, således at fairness sikres.

Vi skal gøre ministeriet opmærksom på, at på mange skoler mødes bestyrelsen kun 4 – 6 gange årligt. Det kan derfor i mange tilfælde være svært for skolen at overholde fristen på 30 dage.

Antal dage bør ændres til minimum 90 dage.

Ad 2 b) Skriftlig redegørelse ved donationer over kr. 20.000

30 dage fra modtagelse af en donation på t.kr. 20 og derover er en meget kort frist til at udarbejde en skriftlig redegørelse for donationer over t.kr. 20, herunder at redegørelsen skal underskrives af bestyrelsen og offentliggøres på skolens hjemmeside.

Vi skal gøre ministeriet opmærksom på, at på mange skoler mødes bestyrelsen kun 4 – 6 gange årligt. Det kan derfor i mange tilfælde være svært for skolen at overholde fristen på 30 dage.

Antal dage bør ændres til minimum 90 dage.

Vi står naturligvis til rådighed, såfremt der måtte være spørgsmål til ovenstående.

Med venlig hilsen

Brian Adrian Wessel
faglig direktør

Høring vedr. udkast til Lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler mv, lov om efterskoler og frie fagskoler og lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser (Øgede frihedsgrader, rammer for donationer og styrket tilsyn med de frie skoler mv.

KL takker for muligheden for at afgive hørings svar.

Gennem de sidste 10 år er der sket en stigning i antallet af elever i private grundskoler og antallet af private grundskoler. Den offentlige finansiering af de private grundskoler er ligeledes steget.

Lovforslagets formål er at udvide valgmulighederne for forældre og elever, der ønsker et alternativ til folkeskolen, ved at give de private grundskoler bedre rammer. De private grundskolers skal bl.a. have mulighed for oprette afdelinger. Lovforslaget vil fremme en fortsat stigningen af elever i de private grundskoler. Set fra KL's perspektiv er dette ikke den rigtige vej at gå.

Hver gang betingelserne for at drive private grundskoler forbedres, uden at der stilles de samme krav om ansvar overfor eleverne, som folkeskolerne har, sker der skævvridning til de private grundskolers fordel. Det er med til at undergrave grundlaget for en fælles folkeskole, hvor alle elever uanset baggrund får mulighed for at mødes i læringsfælleskab. På sigt kan denne favorisering af de private grundskoler få store samfundsmæssige konsekvenser.

Det vækker endvidere undren, at det i lovforslagets vurderes: *at muligheden for at oprette afdelinger af frie grundskoler ikke vil medføre ændringer i aktiviteten på de frie grundskoler. Denne vurdering hviler på, at oprettelsen af en ny afdeling af en fri grundskole ikke forventes at have indflydelse på det samlede grundlag af elever, som frie grundskoler optager elever fra. Det vurderes ikke, at lovforslaget vil medføre, at flere elever vil skifte fra folkeskolen til frie grundskoler.* KL kan ikke tilslutte sig denne vurdering.

KL mener, at på samme vis som det er regelgrundlaget, når frie grundskoler ønsker at etablere afdelinger på småøerne, så skal kommunalbestyrelsen tilslutte sig oprettelsen af en afdeling i kommunen. Det bør indarbejdes i lovforslaget.

Dato: 13. februar 2019

Sags ID: SAG-2019-01058
Dok. ID: 2714703

E-mail: HBE@kl.dk
Direkte: 3370 3480

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 2

KL har ingen bemærkninger til lovforslaget øvrige elementer.

Der tages forbehold for politisk behandling af høringsvaret.

Med venlig hilsen

Peter Pannula Toft
Kontorchef, KL's Kontor for Børn og Folkeskole

Dato: 13. februar 2019

Sags ID: SAG-2019-01058
Dok. ID: 2714703

E-mail: HBE@kl.dk
Direkte: 3370 3480

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 2

Undervisningsministeriet
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K
AGRGRUND@uvm.dk

14.2.2019

Efterskoleforeningens høringssvar vedr. Lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v., lov om efterskoler og frie fagskoler og lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser.

Efterskoleforeningen vil indledningsvis takke for at få mulighed for at kommentere på det fremsatte lovforslag om øgede frihedsgrader, donationer og styrket tilsyn på frie skoler.

Da ikke alle de fremsatte lovforslag er direkte vedkommende for efterskolerne, vil vi udelukkende kommentere på de elementer fra § 2, som vi har fundet relevante for skoleformen.

1. § 1

»Stk. 5. Skolerne skal efter sit formål og hele sit virke forberede eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre samt udvikle og styrke elevernes demokratiske dannelse og deres kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene.«

Vi har forståelse for Folketinget og regeringens bekymringer. Men vi finder det unødvendigt at indføre præciseringen af kravet om frihed og folkestyre, da det i forvejen fremgår af lovens hovedsigte, at efterskolerne skal tilbyde undervisning og samvær gennem livsoplysning, folkelig oplysning og demokratisk dannelse. Vi ser derfor kravet om frihed og folkestyre som udtryk for en harmonisering af lovgivningen på det frie område med det overordnede formål at tilgodese tilsynet.

Skolerne bør ikke pålægges yderligere krav om dokumentation og evaluering i forhold til begrebet 'Frihed og folkestyre', men omfatte det i de eksisterende evalueringer.

2.

»§ 5 d. Ved godkendelse til tilskud efter § 1, stk. 1, 1. pkt., af en skole med henblik på start af undervisningen inden den 1. august 2029 skal undervisningsministeren påse, om

- 1) den nye skoles formål og virke må skønnes at ville være i overensstemmelse med § 1, stk. 5,
- 2) personkredsen bag oprettelsen af den nye skole har eller har haft et virke, der ikke er foreneligt med § 1, stk. 5, og som konkret må skønnes at kunne få betydning for den nye skoles opfyldelse af § 1, stk. 5,
- 3) der er gennemsigtighed omkring sammensætningen af en eventuel skolekreds el. lign., og
- 4) den nye skole vil kunne opfylde kravet i § 6, stk. 1, nr. 2.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om behandling af en ansøgning om godkendelse efter stk. 1, herunder om krav til materiale, der skal indsendes til brug for behandlingen, og frister herfor, om personlig underskrift på materialet, om personligt fremmøde ved underskriften og ved aflevering af materialet og om offentliggørelse af visse dele af materialet på skolens hjemmeside senest ved starten af undervisningen.«

Ad § 5 d. nr. 2 I dette afsnit tales der om, at man tidligere har haft et virke, der ikke er foreneligt med § 1. Det bør præciseres i lovens bemærkninger, hvad det er for et politiske virke, der her er tale om, og om der i givet fald er en forældelsesfrist for et udemokratisk virke.

Har man tidligere som ung været aktiv på den yderste venstre- eller højrefløj og dermed støttet et styre, der ikke var i overensstemmelse med frihed og folkestyre, bør man ikke efter vores opfattelse resten af sit liv være diskvalificeret til at deltage i oprettelsen af en efterskole. Indholdet af dette afsnit beror på skøn, hvilket kan være vanskeligt at administrere efter.

Stk. 2. Ansøgningsprocessen er i forvejen langvarig og med disse øgede krav til dokumentation kan det frygtes, at det vil tage endnu længere tid for Undervisningsministeriet at behandle de indkomne ansøgninger. På nuværende tidspunkt skal man sende en ansøgning 10 måneder før forventet skolestart, hvilket vil sige 1. oktober året før skolestart.

Undervisningsministeriet bør sætte ressourcer af til at fremskynde behandlingen af ansøgninger, således at den allerede langsommelige sagsbehandling ikke bliver yderligere forsinket på grund af de nye regler.

Efterskoleforeningen opfordrer til, at både processen og afgørelserne bliver så gennemsigtige som muligt i lyset af, at afgørelserne ikke kan indklages. Behovet herfor understreges af, at en række af spørgsmålene direkte fokuserer på enkeltpersoners handlinger med reference til frihed og folkestyrekravet og uafhængighedskravet.

Efterskoleforeningen foreslår tillige, at der i respekt for skolekredsene fastsættes en tidsfrist for styrelsens seneste tilbagemelding på godkendelsesproceduren i lighed med det faktum, at skoleinitiativerne også skal leve op til en række tidsfrister.

3. § 7

»Stk. 7. Bestyrelsesmedlemmer på skoler, der er godkendt efter § 5 d, skal ved deres tiltræden underskrive en erklæring, der skal offentliggøres på skolens hjemmeside.

Stk. 8. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om indhold af den i stk. nævnte erklæring«.

I Lovbemærkningen 2.12.2 side 52 er henvist til bekendtgørelse 1162 af 25. september 2018, hvor erklæringen for grundskolernes vedkommende er beskrevet.

Indholdet af erklæringen i denne bekendtgørelse erklærer Efterskoleforeningen sig enig i.

Dog kan man se en bemærkning på side 53, hvor ministeriet vil undersøge, om man kan stille krav om, at erklæringen skal underskrives ved personligt fremmøde. Dette vil medføre krav om, at en bestyrelse på eks. 7 personer skal møde op for at underskrive erklæringen. Det er efter vores opfattelse en unødigt overadministration, som vil stille urimelige krav til frivillige initiativtagere/bestyrelsesmedlemmer.

4. § 10

»Stk. 1. En skole, der vil lade hovedparten af skole- og undervisningsvirksomheden overgå fra at foregå i bygninger eller lokaler, som skolen ejer, til at foregå i lejede bygninger eller lokaler, skal, forinden skolen eller kurset indgår endelige salgs- og lejeaftaler, senest 4 uger før skriftligt orientere undervisningsministeren herom, herunder fremsende udkast til de påtænkte salgs- eller lejeaftaler.«

Efterskoleforeningen kan tilslutte sig formuleringerne. Vi skal dog gøre opmærksom på, at 4-ugers fristen for at orientere Undervisningsministeriet vil medføre krav om en hurtig sagsbehandling hos Undervisningsministeriet i tilfælde af, at ministeriet har bemærkninger til lejeaftalen.

5.

§ 11 a. Skolen må ikke modtage anonyme donationer.

Efterskoleforeningen tilslutter sig dette, som er gældende i tilfælde af, at hverken skolens ledelse eller bestyrelse kender donors identitet overhovedet.

Stk. 2. Skolen skal inden 30 dage efter modtagelse af en donation på over 20.000 kr. eksklusive moms, skriftligt redegøre for, om der er tilstrækkelig sikkerhed for, at skolen ved modtagelse af donationen opfylder kravene i § 1, stk. 5, og § 6, stk. 1, nr. 2. Den skriftlige redegørelse underskrives af skolens bestyrelse og offentliggøres på skolens hjemmeside.

Vi mener dog, at det fortsat skal være muligt for en person eller fond at støtte skolen uden offentliggørelse af donors identitet og/eller beløbets størrelse på hjemmesiden.

Efterskoleforeningen foreslår som alternativ, at redegørelsen kun er kendt af skolens bestyrelse og ledelse, skolens revisor og Undervisningsministeriet, og dermed ikke offentliggøres yderligere.

Dette med baggrund i, at det er foreningens erfaring, at privatpersoner og visse store private fonde ikke ønsker denne offentliggørelse, hvorfor forslaget vil begrænse skolerne i muligheden for at få støtte fra disse.

§ 11 b.

Skolen må ikke modtage donationer på over 20.000 kr. eksklusive moms fra offentlige myndigheder eller fysiske eller juridiske personer fra lande uden for EU og EØS.

Stk. 2. Skolen må ikke indgå aftaler om leje af lokaler, bygninger eller arealer ejet af en offentlig myndighed eller fysiske eller juridiske personer fra lande uden for EU og EØS.

Stk. 3. Undervisningsministeren kan godkende, at en skole modtager en donation på over 20.000 kr. eksklusive moms fra offentlige myndigheder eller fysiske eller juridiske personer fra lande uden for EU og EØS, jf. stk. 1, og at en skole indgår aftale om leje af lokaler, bygninger eller arealer ejet af en offentlig myndighed eller fysiske eller juridiske personer fra lande uden for EU og EØS, jf. stk. 2.

Efterskoleforeningen finder det fornuftigt, at der åbnes for mulighed for at få godkendt udenlandske donationer for over 20.000 kr.

9. § 52 a

»*Stk. 2.* Undervisningsministeren kan som led i et tilsyn med en skoles overholdelse af loven beslutte, at Undervisningsministeriet deltager som observatør ved skolens bestyrelsesmøder og eventuelle generalforsamlinger og forældremøder. Undervisningsministeriet kan udpege en observatør til at deltage i de nævnte møder på ministeriets vegne.

Efterskoleforeningen kan i princippet ikke tilslutte sig forslaget, da vi oplever det som en urimelig indskrænkning i skolernes frihed, at ministerielle embedsmænd skal deltage i bestyrelsesmøder og lignende.

Der bør dog, ifald forslaget bliver vedtaget, stadig være mulighed for på et bestyrelses- eller lærermøde at have et 'lukket' punkt på dagsordenen, hvor evt. person- eller personfølsomme sager kan behandles uden observatørens tilstedeværelse.

10.

»§ 52 c. Undervisningsministeriet skal have et telefonnummer og en e-postadresse, hvortil enhver kan henvende sig om mulige lovovertrædelser og andre bekymrende forhold på en skole omfattet af denne lov. Undervisningsministeriet skal oplyse om ordningen på en hjemmeside på internettet.»

Efterskoleforeningen har som sådan forståelse for forslaget. Vi er dog også opmærksomme på risikoen for, at anonyme klager kan skabe problemer for enkelte skoler, hvor skolens ledelse og bestyrelse kan bringes i miskredit på usagligt grundlag.

Det kræver derfor, at ordningen får et klart defineret og afgrænset formål. Altså at det primært handler om et politisk virke, der strider mod frihed og folkestyre. Ordningen må ikke betyde, at ledelse og bestyrelse bruger unødigt megen tid på at udarbejde redegørelser for interne personalemæssige og pædagogiske problemstillinger, der skal løses på skolen.

Venlig hilsen

Bjarne Lundager Jensen

Direktør

Direkte 33 17 95 80 - Mobil 40 41 93 33

blj@efterskoleforeningen.dk

Efterskoleforeningen

Vartov, Farvergade 27 H, 2. 1463 København K

www.efterskole.dk - www.efterskoleforeningen.dk

Tlf. 33 12 86 80 - Fax 33 93 80 94

FRISKOLERNE

Til Undervisningsministeriet

Dansk Friskoleforening
Middelfartvej 77
5466 Asperup

62 61 30 13
df@friskoler.dk
www.friskoler.dk

19. februar 2019

Høringssvar vedr. udkast til forslag til Lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v., lov om efterskoler og frie fagskoler og lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser (øgede frihedsgrafer, rammer for donationer og styrket tilsyn med de frie skoler m.v.)

Dansk Friskoleforening vil gerne takke for muligheden for at udtale sig om det foreliggende udkast.

Der er flere gode intentioner i det foreliggende lovforslag, og der åbnes for en række nye muligheder for de frie grundskoler. Samtidigt ser vi også forslag til lovændringer, som vi mener er ude af proportionalitet med de udfordringer, som skulle være bevæggrunden for lovændringerne.

Det har længe været et ønske, at friskoler og private grundskoler kan oprette afdelinger i lighed med kommunale folkeskoler. Det vil nok ikke mindst være en kærkommen mulighed for mindre skoler i landdistrikter og sender dermed et vigtigt signal til de skoler, der er beliggende dér. Der er dog også i det foreliggende lovforslag lagt op til krav, som ikke umiddelbart sikrer den frihed, som intentionen bag forslaget ellers er rundet af.

Det er også positivt, at der nu gives mulighed for varetagelse af visse administrationsopgaver. Det kan indvirke positivt på professionaliseringen af opgaveløsningen, og potentielt tilføre flere ressourcer til børnene på den enkelte skole.

Det er også positivt at styrke muligheden for klubtilbud for de større børn i deres nærmiljø. Dog ser vi store udfordringer i, hvordan det rent praktisk skal kunne lade sig gøre at finansiere disse ordninger, når der ikke samtidigt er stillet et krav om kommunal finansiering. Her ønsker vi at rette opmærksomheden på, at såvel klubordninger som de allerede eksisterende heltidssfo'er (pasning i månederne inden skolestart) ikke kan finansieres med skolernes statsmidler og derfor alene skal drives på basis af forældrebetaling samt eventuelle donationer. Det siger sig selv, at dette er et alvorligt benspænd, og det stiller skolerne i en urimelig konkurrencesituation i forhold til tilsvarende ordninger i folkeskolerne. Herforuden er desuden dét forhold, at såvel klubtilbud som heltidsskolefritidsordning er en kommunal pasningsforpligtelse, som når den varetages i friskoleregi, pludseligt medfører en besparelse for kommunerne. Vi anser det ikke for rimeligt, at forældre således får sat benspænd op som konsekvens af deres skolevalg.

Hvad angår stramningerne vedr. donationer vurderer vi helt overordnet, at der er manglende proportionalitet mellem de foreslåede ordninger og formålet, der søges løftet.

Der er tydeligvis et markant politiske pres på at mistænkeliggøre individer, foreninger, organisationer og myndigheder udenfor EU og EØS-landene. I iveren på at sende tydelige politiske signaler savner vi en afvejning, der sikrer, at friskoler ikke druknes i overdimensionerede krav om redegørelser, skriftlighed og synlighed om donationer. Virkeligheden er den, at endog en del friskoler oplever, at et forældrepar på skolen ønsker at donere en boldbane, en multibane, bidrag til legeplads m.v. Disse enkeltindivider ønsker typisk ikke stor offentlighed om deres bidrag til skolen, som selvsagt kan være vanskelig, når familiens børn også går på skolen. Denne beskedenhed vil fremover blive mødt med et krav om synlighed på skolens hjemmeside. Hvorfor denne næsten anmassende attitude? Der er i forvejen et krav om, at alle donationer over 20.000 kr. skal fremgå af skolens regnskab.

Vi er meget tilfredse med, at forældres frivillige arbejde ikke betragtes som donationer. Det samme gælder »småindsamlinger, som ikke direkte vedrører skolens økonomi« (2.4.1.). Dog bør man være opmærksom på, at en del friskoler årligt afvikler cykelræs og andre indtægtsgivende aktiviteter. Her er der ikke tale om midler, der tilgår en bestemt skoleklasse – men om indtægter, der tilgår skolen som et hele. Forhåbentligt vil det lokale engagement, som den slags aktiviteter er udtryk for, ikke blive udsat for benspænd som konsekvens af nærværende lovforslag.

Lovforslaget er møntet på kontantbeløb og »donationer i form af varer, tjenesteydelser, ejendomme m.v., der skal opgøres til markedsværdien« (2.5.2). Hvordan vil man mon se på de skoler, der er begunstigede med en aktiv gruppe af bedsteforældre? Dansk Friskoleforening har flere eksempler på medlemsskoler, hvor bedsteforældre ugentligt laver og serverer mad til skolebørnene. Det er en tjenesteydelse, der, hvis markedsværdien skal/kan gøres op, vil blive betragtelig. Vi vil gerne gøre opmærksom på, at det lokale engagement er grundstenen i friskoletanken, og det vil være sørgeligt og vel også i modstrid med intentionerne, hvis der opsættes barrierer, som hindrer det lokale engagement.

Formålet med at sikre gennemsigtighed i forhold til donationer er argumenteret i skolerne overholdelse af kravet om »frihed- og folkestyre«. Her bør det nævnes, at der er tale om et allerede gældende lovkrav. Det er, efter vores bedste overbevisning, ikke muligt at hente belæg for de skærpede regler om donationer med udgangspunkt i konkrete sager, hvor der har været brud på dette krav. Vi mener, at de eksisterende rammer og beføjelser i friskoleloven er tilstrækkelige til at løfte formålet om at sikre skolernes uafhængighed. Derudover er der det mere delikate forhold, at kravet om »frihed og folkestyre« kun vanskeligt kan sættes på formel gennem en udtømmende liste af krav, der kan sikre dette. Der er tale om et overordnet ideologisk sigtepunkt snarere end et konkret tilsynsværktøj. Det risikerer på den lange bane at medføre en forfladigelse af begrebet.

Nedenfor gennemgås de enkelte punkter i lovforslaget systematisk:

Vedrørende punkterne betegnet "Frihed":

Etablering af afdelinger

Vedrørende indholdet i § 1, pkt. 3 "§ 5 b.":

1. **ad § 5b, stk. 1, 1. pkt.:** "Undervisningsministeren kan godkende, at en fri grundskole (hovedskolen), der modtager statstilskud efter denne lov, uanset bestemmelsen i § 5, stk. 6, pkt. 1, kan oprette og drive en afdeling, hvor der til elever, der er indskrevet op afdelingen, gives undervisning efter § 1.

a. Bemærkninger:

- i. Vi er meget positivt stemt overfor denne nye mulighed for at oprette afdelinger.

2. **ad § 5b, stk. 1, 2. pkt.:** "Hovedskolen og dens afdelinger har én bestyrelse, jf. § 5, stk. 7, én leder, jf. § 6, stk. 1, 1. pkt., og én forældrekreds, jf. § 9"

a. Bemærkninger:

- i. Det giver ligeledes god mening, at der er tale om én samlet institution, når en fri grundskole benytter sig af muligheden for afdelinger.

3. **ad § 5b, stk. 2, 1. pkt.:** "Undervisningsministerens godkendelse efter stk. 1 sker efter de regler, der gælder for oprettelse af nye skoler."

a. Bemærkninger:

- i. Vi mener, at det virker unødigt omstændigt at skulle igennem helt samme proces som ved etablering af nye frie skoler. Ikke mindst godkendelsen af de mennesker, der står bag, herunder evt. pligt til fremmøde ved undervisningsministeriet m.v.
- ii. Der bør kunne laves en differentiering mellem helt nye skoler og initiativer og eksisterende skoler, der påtænker at åbne en afdeling med samme bestyrelse og leder.

4. **ad § 5b, stk. 2, 2. pkt.:** "Det er endvidere en betingelse for godkendelse, efter stk. 1, at den enkelte afdeling er beliggende i samme kommune (skolekommunen) som hovedskolen eller i en nabokommune til hovedskolens skolekommune, ..."

a. Bemærkninger:

- i. Vi mener, at der er god ræson i at have et nærhedsprincip på kommuneniveau. Der vil naturligvis kunne være store afstande mellem hovedskole og afdelinger i visse kommuner, men der må i disse tilfælde være en formodning om, at det giver mening for skolen at have evt. afdelinger i nærheden ift. princippet om en leder, en bestyrelse og en forældrekreds.

5. **ad § 5b, stk. 2, 2. pkt. forsat:** "... og hovedskolen maksimalt har to afdelinger, jf. stk. 1 og § 2 c i lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser."

a. Bemærkninger:

- i. Bestemmelsens ordlyd forstås således at man kan have en hovedskole fra 0. til 9 klasse og to afdelinger, der ligeledes er fra 0. til 9. klasse.

6. **ad § 5b, stk. 3, 1. pkt.:** "En hovedskoles beslutning om at oprette en afdeling, jf. stk. 1, skal være truffet i overensstemmelse med skolens procedure for vedtægtsændring og indarbejdes i vedtægten, når oprettelsen er godkendt."

a. Bemærkninger:

- i. Vi bakker naturligvis op om, at der er tale om vedtægtsændringer, når en skole benytter sig af muligheden for at etablere filial(er).

7. **ad § 5b, stk. 3, 2. pkt.:** "Nedlæggelsen af en afdeling kan kun ske ved udgangen af et skoleår og en beslutning herom skal være truffet i overensstemmelse med skolens procedure for vedtægtsændring."

a. Bemærkninger:

- i. Vi støtter op om at give elever og forældre sikkerhed ved, at en evt. afdeling ikke kan lukkes ned i skoleårets løb. Hovedskolen kan dog være nødsaget til at lukke på andre tidspunkter end ved udgangen af et skoleår, og her vil eventuelle filialer rammes af samme lukning.

8. **ad § 5b, stk. 4 1. pkt.:** "For undervisningen på en afdeling, jf. stk. 1, gælder de samme krav som til en fri grundskole."

a. Bemærkninger:

- i. Naturligvis

9. **ad § 5b, stk. 4, 2. pkt.:** "Undervisningen i en afdeling kan dog uanset § 2, stk. 1 og 2, begrænses til at omfatte elever i børnehaveklassen til og med 4. klassesettrin. For afdelinger omfattet af 2. pkt. gælder:

a. bemærkninger:

- i. Dansk Friskoleforening er tilfreds med, at det er en mulighed at oprette afdelinger, der kan begrænses til at omfatte elever fra 0. til 4. klasse.
- ii. Det undrer os dog, at det ikke er en mulighed at etablere en decideret indskolingsafdeling, hvis det er dét, der giver mening for den enkelte skole. Dvs. at man eksempelvis samler indskolingen i en afdeling og så har 5. -9 klasse i en anden. Der kan være nogle fysiske rammer som gør en sådan opdeling attraktiv og nødvendig.
1. Dette er forhindret af, at der for hver afdeling og hovedskolen, er en individuel pligt til at overholde elevtalskravene.

10. **ad § 5b, stk. 4 nr. 1:** "Elevtalskravene i § 2, stk. 1, nr. 1 og 2. for en nyoprettet afdeling skal kravet i § 2, stk. 1, nr. 1, være opfyldt i afdelingens tredje skoleår, og kravet i § 2, stk. 1, nr. 2, i afdelingens femte skoleår."

a. Bemærkninger:

- i. Vi er tilfredse med, at fristen for overholdelse er sidestillet med fristerne for nyoprettede skoler.

11. **ad § 5b, stk. 4 nr. 2:** "Uanset elevtalskravet i § 19, stk. 1, 1. pkt. og 2. pkt., ydes tilskud i henhold til denne lov, hvis afdelingen har mindst 20 elever."

a. Bemærkninger:

- i. Det kan undre, at man har valgt 20 elever som minimum for at kunne modtage tilskud, da elevtalskravet for 1. -4. klasse er 15, men det følger selvfølgelig logikken som den eksisterer i friskoleloven.

12. **ad § 5b, stk. 4 nr. 3:** "Uanset elevtalskravene i § 19, stk. 1, 4. pkt., skal en nyoprettet afdeling i det første skoleår pr. 5. september have mindst 9 elever og i det andet skoleår pr. 5. september mindst 15 elever"

a. Bemærkninger:

- i. Vi er tilfredse med, at denne dispensation af grundprincippet ligeledes gælder for nyoprettede afdelinger.

13. **ad § 5b, stk. 5:** " eleverne i en afdeling, jf. stk. 1, tæller ikke med ved beregningen af klasstrinskrav, jf. § 2, stk. 1, og 2, for hovedskolen eller andre afdelinger af hovedskolen"

a. bemærkninger:

- i. Som ovenfor angivet, giver dette nogle begrænsninger i muligheden for at tilpasse den enkelte frie grundskole til en evt. begrænset bygningsmasse, hvilket vi finder uhensigtsmæssigt.

14. **ad § 5b, stk. 6:** " Ved beregning af statslige tilskud efter kapitel 4 betragtes en hovedskole og afdelinger, jf. stk. 1, som en samlet skole bortset fra beregningen af elevtalskrav, jf. § 19, stk. 1, der skal opgøres for hovedskolen eller afdelinger af hovedskolen hver for sig som særskilte skoler, dog bortset fra ved beregningen af grundtilskud efter § 11, stk. 6, hvor der kun ydes ét grundtilskud"

a. Bemærkninger:

- i. Det giver god mening at lave en sådan konstruktion i sammenhæng med resten af bestemmelsens ordlyd.

Afledte bemærkninger om Dagsinstitutioner tilknyttet afdelinger:

Det er vores forståelse, at der godt kan oprettes dagsinstitutioner i tilknytning til en afdeling. Dette selvfølgelig under antagelse af, at den kan etableres i overensstemmelse med dagtilbudslovens regler derom.

Særligt i yderområderne er dagsinstitutioner i tilknytning til et grundskoletilbud enormt vigtige for at skabe et sammenhængende og tilfredsstillende tilbud til børnefamilier i nærområdet – måske det eneste tilbud. Vi anmoder derfor at man understøtter og synliggør muligheden i friskolelovens bestemmelser derom.

Varetagelse af administrative opgaver

Vedrørende indholdet i § 1, pkt. 3 "§ 5 c.":

1. **Ad § 5c, stk. 1:** "En fri grundskole, der modtager statstilskud efter denne lov, kan i medfør af en skriftlig aftale mod vederlag varetage administrative opgaver for andre frie grundskoler omfattet af denne lov."

a. Bemærkninger:

- i. Vi er meget glade for dette forslag, og vurderer at det, for nogle skoler, giver muligheder for at sikre kvaliteten af de administrative opgaver.
- ii. Vi forudser, at lovændringen i særdeleshed vil kunne komme de mindre skoler til gode.
- iii. Ligeledes må det forventes, at det vil medføre optimering af skolernes omkostninger til at få løftet de administrative opgaver.

2. **ad § 5c, stk. 2:** "Undervisningsministeren kan fastsætte regler om betingelserne for skolernes varetagelse af administrative opgaver, herunder om karakteren og omfanget af administrative opgaver"

a. bemærkninger:

- i. Der ligger en usikkerhed i at der efterfølgende, af ministeren, kan opstilles yderligere betingelser for varetagelsen af administrative opgaver. Der bør i så fald tages højde for, hvilken indvirken nogle sådanne ændringer har af konsekvenser for de der har søgt muligheden anvendt.
- ii. Dette giver ligeledes anledning til, at skoler som søger at anvende denne ordning, i de skriftlige aftaler, tager højde for potentielle ændringer i rammerne for varetagelse af opgaver.

Etablering af klubtilbud fra 4. klasse

Vedrørende de foreslåede bestemmelser i § 1, pkt. 15: " I § 36 b indsættes efter stk. 2 som stk. 3 og 4:

1. **ad foreslået § 36b, stk. 3:** " *Frie grundskoler kan for børn fra 4. klasse etablere og drive klubtilbud efter dagtilbudslovens regler. Den overordnede ledelse af en fri grundskoles klubtilbud for børn fra 4. klassetrin påhviler skolens bestyrelse*"
  - a. **bemærkninger:**
    - i. Vi er meget glade for, at det bliver en mulighed, i friskoleregi, at oprette og drive klubtilbud. Det har længe været efterspurgt.
2. **ad foreslået § 36b, stk. 4:** " *Skolen indgår aftale med kommunalbestyrelserne i børnenes bopælskommuner om tilskud til ordningen. Forældrebetaling skal sammen med eventuelle kommunale og private tilskud dække alle direkte driftsudgifter til ordningen. Skolen skal føre et særskilt regnskab for ordningen. Regnskabet skal være en del af skolens samlede regnskab jf. § 24.*"
  - a. **bemærkninger:**
    - i. Som det fremgår, sidestilles økonomien, med den der eksempelvis er til at drive heltidsfritidsordning. Det betyder at den enkelte kommunalbestyrelse selv beslutter, om den vil give tilskud til klubtilbuddet. Dette vurderes at være en markant barriere i forhold til at få udfoldet mulighederne vedrørende etablering af klubtilbud. Dansk Friskoleforening ønsker at understrege behovet for at der, i lighed med private daginstitutioner, skabes lovhjemmel til, at der til klubordninger og (måske vigtigere) til heltidsfritidsordninger skal ydes kommunale tilskud.

Vedr. punkterne betegnet "Donationer":

Forbudsmodel mod udenlandske donationer og indgåelse af aftaler med udenlandske personer om leje af lokaler, bygninger eller arealer.

Vedrørende indholdet i § 1, 12. pkt. "Efter § 22 indsættes":

1. **ad foreslået § 22a, Stk. 1:** "Skolen må ikke modtage donationer på over 20.000 kr. eksklusiv moms fra offentlige myndigheder eller fysiske eller juridiske personer fra lande uden for EU og EØS."
  - a. **bemærkninger:**
    - i. Som udgangspunkt står vi undrende overfor konstruktionen af denne bestemmelse sammenholdt med de øvrige i

"donationspakken".

Vi kan naturligvis godt gennemskue hvilket forestillinger det er man ønsker at tilfredsstille, men det forekommer os unødvendigt med så rigide ordninger for at sikre imod brud på en lovgivning der allerede skal overholdes og som man med blot "forklar eller afvis-modellen i §22, stk. 2." har skærpet kontrollen med.

- ii. Vurderes det virkelig nødvendigt at have et forbud mod disse donationer? De vurderes at være få og er omfattet af de øvrige foreslåede stramninger omkring donationsmodtagelse af bestemmelsen om at forklare, eller afvise? Vi mener ikke at tilføjelsen og omkostningerne derved, for både skole og behandler af ansøgninger, er proportional med formålet?
2. **ad foreslået § 22a, stk. 2:** *"Skolen må ikke indgå aftaler om leje af lokaler, bygninger eller arealer ejet af offentlige myndigheder eller fysiske eller juridiske personer fra lande uden for EU og EØS"*
  - a. **bemærkninger:**
    - i. Eftersom skolerne opererer på dansk jord, undrer det os, at man vil udelukke aftaler om leje pga. udlejers nationalitet alene.
3. **ad foreslået § 22a, stk. 3:** *" Undervisningsministeren kan godkende, at en skole modtager en donation på over 20.000 kr. eksklusiv moms fra en offentlig myndighed eller fysisk eller juridisk person fra lande uden for EU og EØS, jf. stk. 1, og at en skole indgår aftale om leje af lokaler, bygninger eller arealer ejet af en offentlig myndighed eller fysiske eller juridiske personer fra lande uden for EU og EØS, jf. stk. 2. Det er en betingelse for godkendelse, at der efter ministerens skøn er tilstrækkelig sikkerhed for, at skolen ved modtagelse af donation er omfattet af stk. 1 og ved indgåelsen af en aftale om leje af lokaler, bygninger eller arealer er omfattet af stk. 2, opfylder kravene i § 1, stk. 2 og § 5, stk. 2."*
  - a. **bemærkninger:**
    - i. Det er os uklart om man i det tilfælde, hvor man modtager en donation på mere end 20.000 kr. eksklusiv moms fra et ikke-EU/ikke-EØS-land, både vil skulle ansøge om dispensation til at modtage donationen, og efterfølgende forklare at donationen ikke influerer på overholdelsen af lovens ord baseret på et forklar eller afvis princip?
      1. Medfører dette at redegørelsen i ansøgningen og i "forklar eller afvis"-bestemmelsen skal indeholde det samme? Eller er der forskellige krav til indholdet?
4. **ad foreslået § 22a, stk. 4:** *"skolen skal i sin ansøgning om godkendelse efter stk. 3 skriftligt redegøre for, om der er tilstrækkelig sikkerhed for, at skolen ved modtagelsen af en donation omfattet af stk. 1 og indgåelse af en aftale om leje af lokaler, bygninger eller arealer omfattet af stk. 2 opfylder kravene i § 1, stk. 2 og § 5, stk. 2"*
  - a. **Bemærkninger:**
    - i. Det er uklart, om det der forventes i en ansøgning, er det samme som det, man forventer, at skolen præsenterer i sin redegørelse for indenlandske donationer på over 20.000 kr.?

- ii. Omfanget af en sådan redegørelse er, som vi også beskriver under punktet om donationer over 20.000 kr. eksklusive moms, uklart.
5. **ad foreslået § 22a, stk. 5.:** *”Modtager skolen donationer i strid med stk. 1, skal skolen returnere donationen til donatoren inden 30 dage fra modtagelsen. Donationer, der ikke kan returneres til donatoren inden 30 dage fra modtagelsen, skal overføres til en konto hos undervisningsministeriet inden for samme frist”*
- a. **bemærkninger:**
    - i. Bestemmelsen ligger i tråd med de eksisterende rammer for modtagelse af eksempelvis anonyme donationer og synes derfor at være fin som den er.
    - ii. Dog bør der overvejes en undtagelse, eller dispensation fra 30-dagesreglen, hvis og såfremt der er en ansøgning om godkendelse sendt af sted, men endnu ikke truffet afgørelse derom. Ellers må undervisningsministeren ligeledes kunne give svar inden denne frists udløb hvilket potentielt fører til en presset sagsbehandling.

Totalforbud mod anonyme donationer

Vedrørende indholdet i § 1, pkt. 7:

- 1. **ad tilpasningen af § 22:** *”I § 22, stk. 1 udgår: ”fra en donator” og ”på over 20.000 kr. eksklusive moms.”*
  - a. **bemærkninger:**
    - i. Vi vurderer, at det ikke kommer til at udgøre den store forskel at indarbejde et totalforbud mod anonyme donationer set i forhold til den eksisterende grænse på 20.000 kr. eksklusive moms

Skriftlig redegørelse ved modtagelse af donationer på over 20.000 kr.

Vedrørende indholdet i § 1, pkt. 8.: *”I § 22 indsættes efter stk. 1 som nyt stk.:*”

- 1. **ad foreslået § 22, stk. 2:** *”Skolen skal inden 30 dage efter modtagelsen af en donation på over 20.000 kr. eksklusive moms skriftligt redegøre for, om der er tilstrækkelig sikkerhed for, at skolen ved modtagelse af donationen opfylder kravene i § 1, stk. 2, 2. pkt. og § 5, stk. 2. Den skriftlige redegørelse underskrives af skolens bestyrelse og offentliggøres på skolens hjemmeside.”*
  - a. **bemærkninger:**
    - i. Vi anbefaler at man overvejer hvor stor en arbejdsbyrde man pålægger skolerne ift. at forklare/dokumentere, at der ikke er forhold til stede, der strider med friskoleloven.
Det fremgår af bestemmelsens ordlyd, at skolen skal redegøre for, at der er *”tilstrækkelig sikkerhed for”*, at skolen opfylder kravene i de relevante bestemmelser i friskoleloven. Den betegnelse lægger potentielt op til et større skriftligt værk.

Bemærkningerne anfører derimod, at skolen skal *”overveje”* om og *”vurdere”* om modtagelsen vil indebære en påvirkningsrisiko.

Sidstnævnte lyder ikke til at medfører samme arbejdsomfang som

- førstnævnte, hvorfor det ikke fremgår tydeligt, hvad der egentlig forventes af skolerne i disse situationer.
- ii. Vi vil derfor gerne anbefale at man tydeliggør evt. vha. en vejledning eller nogle eksempler, hvad der forventes at være indeholdt i en redegørelse.

Vedr. øvrige bestemmelser om godkendelse af frie skoler:

Krav til initiativkredsen om erklæring om overholdelse af frihed og folkestyre, uafhængighedskrav samt indlevering af svar på obligatoriske spørgsmål ved personligt fremmøde i undervisningsministeriet.

Vedrørende indholdet i § 1, pkt. 4.:

1. **Ad tilføjelsen til § 7a, stk. 3:** *"om personlig underskrift på materialet, om personligt fremmøde ved underskriften og ved aflevering af materialet og om offentliggørelse af visse dele af materialet på skolens hjemmeside senest ved starten af undervisningen"*

a. Bemærkninger:

- i. Det fremgår af bemærkningerne s. 70 samt under pkt. 2.12 s. 53, at baggrunden for tilføjelsen er at "understrege alvoren af frihed og folkestyrekravets og uafhængighedskravets overholdelse" og sikre "initiativkredsens oplevelse af personlig forpligtelse til bedst muligt at bane vejen herfor".
  1. Vi er enige i, at det er en værdifuld hensigt som kravet søger at opfyldet, men har svært ved at se sammenhængen mellem hensigten og den foreslåede proces. Sammenholdes hensigten med den umiddelbare forskel der er på at gennemføre processen alt efter hvor i landet et skoleinitiativ hører hjemme, er det svært at se logikken i en gennemførelse af nærværende forslag. Vurderer man der er proportionalitet mellem den forventede værdi af et fysisk fremmøde og omkostningerne ved at gennemføre denne proces?
- ii. Der argumenteres ligeledes med, at det for myndighederne, efter omstændighederne kunne være hensigtsmæssigt at "danne sig et førstehåndsindtryk af den initiativkreds, der står bag initiativet"
  1. Betyder det, at man forventer på et kort møde at kunne se en gruppe på potentielt 10 mennesker an og bruge det til noget ift. en objektiv vurdering af dem som skal udmunde i en tilpasset behandling af deres sag?

Krav om at bestyrelsesmedlemmer ved tiltrædelse på en skole er omfattet af godkendelsesordningen og derfor skal underskrive erklæring om overholdelse af friheds- og folkestyrekraver og uafhængighedskravet.

Vedrørende indholdet i § 1, pkt. 2.:

1. **ad foreslået §5, stk. 12:** *"Bestyrelsesmedlemmer på skoler, der er godkendt efter § 7 a, skal ved deres tiltræden underskrive en erklæring, der skal offentliggøres på skolens hjemmeside"*

a. bemærkninger:

- i. Vi har ingen uddybende bemærkninger til denne bestemmelse.

2. **ad foreslået §5, stk. 13:** *"Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om indholdet af den i stk. 12 nævnte erklæring"*

a. bemærkninger:

- i. Vi har ingen uddybende bemærkninger til denne bestemmelse.

STUK har ret til at pålægge eksisterende bestyrelsesmedlemmer at underskrive erklæringen som led i STUKs tilsyn med skolen.

Vedrørende indholdet i § 1, pkt. 5.:

1. ad foreslået § 9, stk. 2: *"Undervisningsministeren kan som led i et tilsyn med en skole pålægge bestyrelsesmedlemmer at underskrive en erklæring, der skal offentliggøres på skolens hjemmeside."*

a. Bemærkninger:

- i. Vi har ingen uddybende bemærkninger til denne bestemmelse.

2. ad foreslået § 9, stk. 3: *"Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om indhold af den i stk. 2 nævnte erklæring"*

a. bemærkninger:

- i. Vi har ingen uddybende bemærkninger til denne bestemmelse.

Stuk har ret til at indhente alle oplysninger om bestyrelsens medlemmer til brug for gennemførelse af tilsyn.

Vedrørende indholdet i § 1, pkt. 6.:

1. ad tilføjelsen til § 20b, stk. 2, 1. pkt.: *" efter "drift i øvrigt" indsættes "og om bestyrelsens medlemmer, jf. § 5, stk. 8 og 9"*

a. bemærkninger:

- i. Tilføjelsen forstås således, at STUK får beføjelse til at indhente relevante informationer om bestyrelsesmedlemmer alene ift. at sikre at bestemmelserne i § 5, stk. 8 og 9 er overholdt.
- ii. I så fald, har STUK vel allerede disse beføjelser, om end de nu er tydeliggjort.

Vi står til rådighed ift. videre drøftelser og bistår meget gerne hvor vi kan.

Med venlig hilsen
på foreningens vegne

Peter Bendix Pedersen
Formand

Søren Stein Brinck
Sekretariatsleder

Undervisningsministeriet
Departementet

Hørings svar – Frie skoler

Foreningen af Frie Fagskoler takker for muligheden for at kommentere på *Forslag til Lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v., lov om efterskoler og frie fagskoler og lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser.*

Foreningen forholder sig i det følgende kun til de dele, som vedrører frie fagskolars lovgivning.

Friheds og folkestyrekrav

Efter forslaget skal skolerne efter sit formål og i hele sit virke forberede eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre samt udvikle og styrke elevernes demokratiske dannelse og deres kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene. Frie Fagskolars hovedsigte er i forvejen livsoplysning, folkelig oplysning og demokratisk dannelse iflg. vores lovgivning. Foreningen vil gerne gøre opmærksom på, at der ved tilsyn anerkendes, at frie fagskolars undervisning i mange tilfælde vil tage udgangspunkt i konkrete praktiske, virkelighedsnære og erhvervsrettede cases, idet frie fagskoler er forpligtet til at mindst 1/3 af undervisningen skal være praktisk og erhvervsrettet.

Supplering af godkendelsesprocedure

Foreningen hæfter sig ved, at godkendelsesordningen er midlertidig og ikke ændrer ved den frie etableringsret og retten til tilskud for skolerne inden for lovgivningens rammer.

Initiativtagere til nye skoler registrerer sig i dag med navn og adresse, og denne liste indsendes med ansøgningen. Nogle af initiativtagerne kan være lærere, som efterfølgende vil finde ansættelse på skolen. Der er således fuld åbenhed om, hvem initiativkredsen er. Det er imidlertid et meget invasivt skridt at vurdere personkredsen ved oprettelsen af en ny skole, og det er derfor vigtigt, at fokusområdet fastholdes til at være frihed og folkestyrekravet samt uafhængighedskravet, som frie fagskoler under alle omstændigheder skal overholde.

Det foreslås, at initiativkredsen bag en ny skole skal underskrive en erklæring om overholdelse af friheds- og folkestyrekravet og uafhængighedskravet og indlevere svar på obligatoriske spørgsmål ved personligt fremmøde i Undervisningsministeriet.

I en tid med digitale underskrifter forekommer det utidssvarende og bureaukratisk at underskrive og aflevere dokumenter fysisk. Definitionen af initiativtagere foreslås endvidere at være de 10 personer, som spiller den vigtigste rolle for skoleinitiativets praktiske gennemførelse. I en situation med mange lokale ildsjæle vil dette løbende ændres i den store proces, der omgiver et nyt skoleinitiativ, og det vil kræve en kontinuerlig rangordning af initiativtagere, som forekommer umuligt at håndtere i praksis. Forslaget vil derfor hæmme skoleinitiativer med en bred folkelig støtte.

I det omfang man gennemfører en ordning med erklæringer og personligt fremmøde, bør det ikke være hele initiativkredsen, men kun udvalgte medlemmer af bestyrelsen for den kommende skole, som skal give fremmøde. Henset til at der er relativt få skoleinitiativer, samt at det er en helt særlig begivenhed at indlevere en ansøgning om at etablere en uafhængig fri skole, bør det overvejes at højtideliggøre begivenheden ved at fremmødet skal ske hos undervisningsministeren.

Tilsynet kan deltage som observatør på møder med skolen

Med forslaget søges der at give generel adgang til bestyrelsesmøder, generalforsamlinger og forældremøder ifm. tilsyn. Det er op til ministeriet at vurdere, om man vil benytte muligheden. Der er tale om en markant ændring ift. til gældende ret, og der sigtes mod en markant større adgang end fx kravet om friheds- og folkestyre samt uafhængighed. Adgangen bør derfor begrænses til særlige tilfælde. Under alle omstændigheder bør der sættes en tidsgrænse for, hvor lang tid et tilsyn af denne type kan foregå.

Styrket tilsyn med skolernes leje af bygninger

Der foreslås styrket tilsyn med skolernes leje med bygninger. Det betyder, at der skal tages aktivt stilling til lejeforholdene, herunder om de er indgået på markedsvilkår. I den gældende lovgivning er der sat en beløbsmæssig grænse for, hvor meget de samlede bygningsudgifter må være pr. elev. Denne beløbsgrænse er så lav, at det i mange tilfælde ikke vil være muligt at leje moderne beboelsespavilloner, som kan træde i stedet for egentlig nybyggeri. Da denne passive beløbsgrænse-administration nu suppleres af en mere aktiv sagsbehandling, bør beløbsgrænsen hæves, så det bliver muligt for frie fagskoler at anvende de lejemuligheder, som rent faktisk tilbydes på markedet.

Whistleblowerordning

Etablering af en whistleblowerordning kan have en u hensigtsmæssig effekt for en skoleform, som bygger på åben dialog med elever, forældre og medarbejdere. Der bør derfor som minimum være krav om, at ministeriet er bekendt med anmeldernes identitet. Herudover bør ministeriet på sin hjemmeside tydeligt beskrive formålet med ordningen, så det er klart for alle, hvad den kan bruges til, og især hvad den ikke kan bruges til. Endeligt bør ordningen evalueres efter en relativt kort periode med henblik på at vurdere både positive og negative effekter af ordningen.

Forbud mod anonyme donationer

Foreningen hæfter sig ved, at det fortsat er muligt at modtage donationer. Det fremgår af bemærkningerne, at indsamlinger, som kommer elever til gode, er undtaget. Foreningen ønsker, at det eksplicit nævnes, at dette også omfatter donationer, som går til at nedsætte elevers egenbetaling. Der er flere eksempler på, at fx fonde har ydet tilskud til elevers egenbetaling på frie kostskoler – i frie fagskolars tilfælde har Industriens Fond tidligere bevilget 1 mio. kr. til reduktion af elevernes egenbetaling på en enkelt skole. Det er af væsentlig betydning for frie fagskoler, at muligheden for donationer af denne type og omfang opretholdes i fremtiden.

Forklar eller afvis-krav for donationer

Med forslaget indføres krav om, at skolen aktivt skal forholde sig til påvirkningsrisikoen i forhold til lovens krav om frihed og folkestyre og kravet om uafhængighed. Foreningen forventer, at dette allerede finder sted i de konkrete tilfælde på skolerne.

Forbud mod donationer mv. fra personer mv. uden for EU eller EØS

Frie Fagskoler forventer ikke at modtage donationer fra personer mv. udenfor EU/EØS-området.

Med venlig hilsen

Sekretariatschef
Christian Legarth

Til: Undervisningsministeriet

Dato: 19/2 -2019

Høring vedr. udkast til Lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler mv, lov om efterskoler og frie fagskoler og lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser (Øgede frihedsgrader, rammer for donationer og styrket tilsyn med de frie skoler mv.

Børne- og Kulturchefforeningen, BKF, takker for muligheden for at afgive høringssvar.

BKF bemærker, at lovforslagets formål er at give de private grundskoler bedre rammer og udvide valgmulighederne for forældre og elever, der ønsker at anvende et alternativ til folkeskolen. Det afgørende element er muligheden for at oprette afdelinger under en eksisterende privat grundskole beliggende i samme kommune eller nabokommune til den eksisterende hovedskole.

I lovforslaget anføres: *at muligheden for at oprette afdelinger af frie grundskoler ikke vil medføre ændringer i aktiviteten på de frie grundskoler. Denne vurdering hviler på, at oprettelsen af en ny afdeling af en fri grundskole ikke forventes at have indflydelse på det samlede grundlag af elever, som frie grundskoler optager elever fra. Det vurderes ikke, at lovforslaget vil medføre, at flere elever vil skifte fra folkeskolen til frie grundskoler.*

BKF er uenig i denne vurdering. BKF bemærker, at såfremt lovforslaget vedtages, vil dette med stor sandsynligvis medføre oprettelsen af en række nye afdelinger under eksisterende private grundskoler og dermed udfordre folkeskolen som den fælles skole, hvor alle uanset baggrund mødes.

BKF har i øvrigt ingen bemærkninger til lovforslaget. Herunder reglerne vedr. modtagelse af donationer.

Med venlig hilsen

Anne Vang Rasmussen
formand for BKF

Gorm Bagger Andersen
Formand for Skolenetværket

Eventuelle henvendelser til:

Formand for bestyrelsen Anne Vang Rasmussen, anr3@balk.dk

Formand for Skolenetværket Gorm B. Andersen, goan01@frederiksberg.dk

Høringssvar fra Frie Skolers Lærereforening, Undervisningsministeriets sagsnr. 19/01806

Høring vedr. udkast til forslag til Lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v., lov om efterskoler og frie fagskoler og lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser (Øgede frihedsgrader, rammer for donationer og styrket tilsyn med de frie skoler m.v.)

Frie Skolers Lærereforening takker for muligheden for at afgive høringssvar, og fremsender hermed svar i forhold til de ændringer i lovudkastet, som er særligt relevante for de frie grund- og efterskoler.

Vores høringssvar skal ses i forlængelse af høringssvar vi tidligere har afgivet i forbindelse med ændring af Friskoleloven (indførelsen af § 7 a ved lov nr. 397 af 2. maj 2018), og ved høringssvar vedrørende bekendtgørelser. I disse høringssvar giver Frie Skolers Lærereforening helhjertet opbakning til opstramning af det statslige tilsyn, men understreger også vigtigheden af, at disse stramninger dels har helt konkrete formål, og derfor ikke har karakter af generel mistænkeliggørelse, dels – i forlængelse heraf – at stramningerne ikke sker på bekostning af den frie skolesektors eksistensberettigelse, herunder især frihedsbegrebet.

Frihedsgraderne øges kun på marginale områder. Ellers begrænses friheden igen.

Lovforslagets intention er angiveligt at øge frihedsgraderne for frie skoler, men reelt kan frihedsdelen reduceres til forslaget om muligheden for at oprette afdelinger, som ikke isoleret set kan siges at have relation til frihedsdagsordenen, mens de resterende tiltag i lovforslaget i det væsentlige begrænser skolernes frihed herunder i flere tilfælde kompromitterer fundamentale grundsætninger i det danske demokrati som lighed og friheden til at mene, hvad man vil inden for lovens grænser. Disse aspekter konkretiseres nedenfor. **Frie Skolers Lærereforening mener, at reel frihed er en ufravigelig forudsætning for at drive frie skoler i Danmark**

Frie Skolers Lærereforening bakker op om tilsyn, regeloverholdelse og whistleblowerordning

For Frie Skolers Lærereforening er åbenhed en selvfølge, og foreningen bakker op om at give tilsynet de bedste forudsætninger for at sikre grundlæggende regeloverholdelse i relation til at drive skoler i Danmark. I forlængelse heraf finder Frie Skolers Lærereforening, at udbygningen af den foreslåede whistleblowerordning til også at gælde efterskolerne er et rigtig godt tiltag.

En hjørnesteen i den frie skolesektor er friheden til – inden for lovens rammer (og overvåget af tilsynet) - at drive skolerne efter et frit og selvstændigt værdigrundlag. Det er en legitim rettighed at have en holdning til samfundet og styreformen i Danmark.

Dekorumskravet må fjernes

Det er i forlængelse heraf Frie Skolers Lærereforenings holdning, at det bør være et grundvilkår for den frie skolesektor, at skolerne er frie fra statslig styring eller i hvert fald opererer i en kontekst, hvor den eksterne styring i meget begrænset omfang minimerer skolernes frihed. Det er derfor fortsat problematisk, at lovforslaget udbreder det statslige dekorum, som allerede gælder på grundskoleområdet, til også at gælde efterskolerne. Frie Skolers Lærereforening mener grundlæggende, at det statslige dekorumkrav bør fjernes. **Hvis** det skal eksistere, skal det være gældende for **alle** offentligt ansatte, og ikke mindst må og skal det være gennemskueligt, hvad dekorumkravet egentlig dækker. Som det er i dag, kan hverken vi eller de frie skoler forklare, hvad dekorum er, samtidig med at en ”overtrædelse” kan have meget vidtgående konsekvenser for den enkelte og skolen. Det er ikke en rimelig retssikkerhedsmæssig tilstand!

Frie Skolers Lærerforening foreslår tidsgrænse for tilbageholdelse af tilskuddet

Lovforslaget reviderer tilsynets virke, og Frie Skolers Lærerforening mener derfor, at det vil være oplagt at benytte lejligheden til at implementere en lovændring af friskolelovens paragraf 21, med hvilken ministeriet har hjemmel til at tilbageholde frie skolers tilskud uden afgørelse. Ministeriet kan tilbageholde tilskuddet til en skole, som er under mistanke for ikke at overholde loven og reglerne, mens tilsynet undersøger skolen. Men den sagsbehandling kan tage mange måneder. Frie Skolers Lærerforening foreslår derfor (jf. forslag afsendt til Undervisningsministeren), at ministeriet maksimalt skal have mulighed for at tilbageholde tilskuddet i to måneder. Med den nuværende lovgivning, vil administrative afgørelser og procestid potentielt have vidtgående konsekvenser, idet en række skoler reelt ikke vil kunne føre skolen videre i de tilfælde, hvor afgørelsen trækker ud i flere måneder. På den måde vil skolen potentielt være lukket og borte uanset afgørelsens udfald, og det er en urimeligt vidtgående konsekvens af en administrativ afgørelse. Frie Skolers Lærerforening foreslår derfor, at ministeriet efter to måneder skal tilbageføre tilskuddet, såfremt, der ikke er truffet en afgørelse i sagen.

Ydermere foreslår Frie Skolers Lærerforening, at det skal have opsættende virkning, hvis en skole fratages tilskuddet og efterfølgende klager over afgørelsen.

Frie Skolers Lærerforening støtter ikke muligheden for at oprette afdelinger på det foreslåede grundlag og i den foreslåede form

Formålet med at frie grundskoler får mulighed for at oprette afdelinger står ikke ganske klart i lovforslaget. Det skaber umiddelbart mulighed for, at store skoler kan åbne afdelinger i de store byer, men også for at frie skoler kan sikre skolegangen i landområder, hvor folkeskoler lukker. Frie Skolers Lærerforening finder, at der er en formulermæssig diskrepans mellem på den ene side at fremhæve de frie skolers mulighed for at overtage folkeskolens rolle og opgaver i givne områder (s.13m), og på den anden side, at frie skoler andetsteds fremhæves som et alternativ (s. 16n), hvilket altså ikke altid reelt er situationen i visse landområder etc. Det er kommunerne der har forsyningspligten, når det kommer til skoledrift, og den skal de tage på sig. Hvis der ikke er økonomisk grundlag for en folkeskole, så skal man ikke bare kunne kigge over hækken til nabofriskolen og sige: ”sådan en laver vi også – og vi behøver ikke en gang tænke selv...”

Frie Skolers Lærerforening finder det generelt problematisk, at skolerne gives mulighed for at lave afdelinger med stor geografisk spredning. Vi frygter, at det vil give kommunerne endnu et incitament til at lukke folkeskoler, da det så bliver lettere at starte nye frie skoler op i form af en afdeling af en eksisterende skole.

Hvis muligheden for afdelinger skal fastholdes, må vi forlange en afdelingsleder!

Frie Skolers Lærerforening finder det i forlængelse af ovennævnte problematisk, at der med lovforslaget ikke stilles krav om lokal ledelse i nyoprettede afdelinger. De erfaringer, vi hører om fra folkeskolen og andre uddannelsesinstitutioner, hvor man ikke har lokal ledelse, er ikke positive. Det er afgørende, at der er lokal ledelse til stede på skolerne, som kan tackle hverdagens udfordringer og lede de ansatte. Undersøgelser viser konsekvent, at ledelsen har betydning for lærernes muligheder for at udføre deres arbejde på professionel vis, og den professionelle kapital har direkte indflydelse på elevernes udbytte af undervisningen.

Afdelingers forældrekræds skal ikke vurderes – det er moderskolen, der er ansvarlig

Det foreslås, at der i forbindelse med skoleafdelinger skal være en vurdering af forældrekrædsen. Det virker unægtelig underligt. Hvis moderskolen er oprettet efter reglerne og godkendt af Undervisningsministeriet, så er der vel ikke behov for, at en afdeling, som alt andet lige overtager værdier, traditioner og pædagogisk praksis skal have vurderet forældrekrædsen? For hvis disse nye forældre ikke er ”fit and proper”, så er moderskolen det vel næppe heller?! Det må vel også altid være den til enhver tid valgte forældrebestyrelse eller skolekræds, der har ansvaret for hele skolen – herunder også en evt. afdeling.

Oprettelsen af afdelinger med potentielt stor geografisk spredning udgør desuden et problem i relation til lærernes ansættelsesvilkår – særligt for så vidt angår deres ansættelsessted. Der bør i loven tages højde for, at der findes en overenskomstmæssig løsning på, hvordan denne markante lovændring kan implementeres, og derfor bør loven, såfremt den fortsat nyder fremme, afvente, at parterne får dette på plads.

Endelig finder Frie Skolers Lærerforening det meget problematisk, at der på permanent basis kan drives afdelinger med helt ned til 20 elever. Det forekommer ikke at kunne være pædagogisk bæredygtigt.

Frie Skolers Lærerforening bifalder, at lovændringen vil afskaffe muligheden for anonyme donationer

Frie Skolers Lærerforening bakker op om åbenhed omkring donationer. Frie Skolers Lærerforening mener således også, at afskaffelsen af anonyme donationer er et glimrende tiltag, som vil skabe større synlighed omkring finansieringsforudsætninger. Frie Skolers Lærerforening kunne ønske sig, at sådanne vilkår blev gældende for alle offentlige institutioner, partier og enkeltpersoner. Når kun en given sektor pålægges øgede krav om åbenhed, forveksles denne ofte med mistænkeliggørelse – en tanke som hverken er berettiget eller befordrende for samarbejdet.

Frie Skolers Lærerforening tager skarpt afstand fra tiltag, der kan ligne sindelagskontrol

Oplevelsen af mistænkeliggørelse forstærkes desværre af flere sindelagskontrol-lignende tiltag i forslaget, hvor vi særligt bliver bekymrede over følgende formulering (øverste side 31): ”Undervisningsministeriets vurdering vil skulle inddrage relevant information fra nationale og internationale samarbejdspartnere, herunder information, som tilvejebringes i forbindelse med udarbejdelsen af en forbudsliste for donationer til religiøs forkyndelse, undervisning og forhold, der fuldt ud kan sidestilles hermed.” Hvad indeholder denne liste? Er den offentlig kendt? Hvem er ansvarlig for den? – er bare nogle af de spørgsmål, dette i vores øjne ganske vidtrækkende forslag rejser.

Der stilles ligeledes krav om, at frie skoler, der anticiperer en påvirkningsrisiko ved modtagelse af donationer skal afvise disse (s.140). Igen er det efter Frie Skolers Lærerforenings mening et fint forslag, men noget som kan og bør være gældende for en bredere kreds end de aktuelle skoler – for så vidt er der vel intet til hinder for, at det gøres gældende for hele den offentlige sektor.

Kan der opstilles transparente, objektive kriterier for anerkendelsesværdige donorer?

Slutteligt er Frie Skolers Lærerforening betænkelige ved om det vil være muligt at opstille rimelige, objektive kriterier for anerkendelsesværdige donorer jvf. også vores bekymring vedr. ”forbudslisten” ovenfor. I forlængelse heraf må det nævnes, at en række af de frie, danske internationale skoler er afhængige af donationer fra både danske og internationale virksomheder o.l. Skal dette alene kunne begrunde afslag, og er det muligt at få en objektiv tilgang til disse ting, som ikke igen piller ved friheden til at oprette en skole med et distinkt værdigrundlag?

Uffe Rostrup
Formand, Frie Skolers Lærerforening

T: 8746 9110 | | M: 5155 6061
E: uro@fsl.dk

AGRGRUND@uvm.dk
"Høringssvar frie skoler"

Dato: 18-02-2019
Deres ref.:
Vor ref.: FAG-2019-03529
Sagsbehandler: Pia Marianne Heilmann

Høringssvar vedr. udkast til forslag om ændring af lov om frie grundskoler - øgede frihedsgrader, rammer for donationer og styrket tilsyn med de frie skoler

Tak for modtagelse af høringsmaterialet. Vi har i BUPL bemærkninger og spørgsmål særligt til to områder i forslaget. Det drejer sig om mulighed for etablering af afdelinger, og mulighed for etablering af klubtilbud fra 4. klasse.

Mulighed for etablering af afdelinger

Såfremt muligheden for en afdelingsstruktur bliver en realitet, så er det vigtigt for BUPL, at der ikke samtidigt bliver mindre ledelse tæt på. Vi ønsker, i BUPL, god ledelse tæt på opgaven uanset struktur. - Beslutninger, der har afsmittende virkning på kerneopgaven, skal derfor træffes tæt på opgaven. Vi mener derfor, at der bør sikres ledelse af såvel undervisningen som fritids- og dagtilbud i de afdelinger, der oprettes.

Det fremgår ikke helt klart af materialet, hvordan og i hvilket omfang, at lovforslaget om flere afdelinger også er gældende for fritidstilbud og dagtilbud oprettet ved en fri grundskole. Såfremt, der med lovændringen bliver mulighed for at oprette dagtilbud ved flere afdelinger evt. beliggende i to forskellige kommuner, så bør det afklares hvilke godkendelseskriterier, der skal være gældende for den enkelte afdeling. Vil det være godkendelseskriterierne for den kommune, hvor hovedskolen er placeret i, der gælder? eller vil det være de godkendelseskriterier, for den kommune, hvor den enkelte afdeling er placeret i, der gælder?

Mulighed for etablering af klubtilbud fra 4. klasse.

BUPL er enige i, at muligheden for etablering af klubtilbud, i sammenhæng med en fri grundskole, vil kunne bidrage til at skabe bedre sammenhæng mellem skole- og klubtilbud til gavn for børnene.

Vi finder det, i BUPL, hensigtsmæssigt, at klubtilbud drives efter dagtilbudsloven. Det giver bl.a. en lovmæssig adskillelse mellem klubtilbuddets økonomi og skolens økonomi, som betyder, at klubtilbuddets økonomi hører til i klubben!

BUPL er af den opfattelse, at klubtilbud bør være gratis eller som minimum, at klubtilbuddet har en brugerbetaling, der ligger på et så begrænset niveau, at alle kan deltage i tilbuddet Afslutningsvis, og for at skabe klarhed, bør der i forbindelse med lovændringen tages stilling til, hvad der skal ske med allerede eksisterende klubtilbud, etableret ved en fri grundskole.

Med venlig hilsen

Pia Marianne Heilmann

Faglig konsulent

Undervisningsministeriet
Departementet
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K

Århus, den 14. februar 2019

Høringssvar vedr. udkast til forslag til Lov om ændringer af lov om friskoler og private grundskoler mv., lov om efterskoler og frie fagskoler og lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser (Øgede frihedsgrader, rammer for donationer og styrket tilsyn med de frie skoler m.v.)

Danmarks Vejlederforening (DVF) takker for muligheden for at afgive høringssvar på udkastet til lovforslag. DVF har ingen bemærkninger til forslaget.

Med venlig hilsen
på Bestyrelsens vegne
Carla Tønder Jessing
Formand

Undervisningsministeriet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K
Danmark
AGRGRUND@uvm.dk

TELEFON 91325656
DIREKTE 91325656
MOBIL 91325656
EMAIL TITH@HUMANRIGHTS.DK
WEB MENNESKERET.DK

DOK. NR. 19/00444-2

19. FEBRUAR 2019

**HØRING VEDR. UDKAST TIL FORSLAG TIL LOV OM
ÆNDRING AF LOV OM FRISKO-LER OG PRIVATE
GRUNDSKOLER M.V., LOV OM EFTERSKOLER OG FRIE
FAGSKOLER OG LOV OM PRIVATE INSTITUTIONER
FOR GYMNASIALE UDDANNELSER (ØGEDE
FRIHEDSGRADER, RAMMER FOR DONATIONER OG
STYRKET TILSYN MED DE FRIE SKOLER M.V.)**

Undervisningsministeriet har ved e-mail af 1. februar 2019 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til Lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v., lov om efterskoler og frie fagskoler og lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser.

Instituttet har ingen bemærkninger til udkastet.

Der henvises til ministeriets sagsnummer 19/01806.

Med venlig hilsen

Tine Birkelund Thomsen
SPECIALKONSULENT

Undervisningsministeriet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

Sendt til: agrgrund@uvm.dk
Cc: jm@jm.dk

18. februar 2019

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

CVR-nr. 11-88-37-29

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

E-mail dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

J.nr. 2019-11-0201
Dok.nr. 69773
Sagsbehandler
Pernille Walther

Bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v., lov om efterskoler og frie fagskoler og lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser (Øgede frihedsgrader, rammer for donationer og styrket tilsyn med de frie skoler m.v.)

Ved brev af 1. februar 2019 har Undervisningsministeriet sendt ovennævnte udkast til lovforslag i høring og anmodet om Datatilsynets eventuelle bemærkninger.

Datatilsynet har følgende bemærkninger til udkastet:

1. Supplerende godkendelsesordning

Med lovforslaget foreslås indført et frihed og folkestyre-krav for private institutioner for gymnasiale uddannelser, efterskoler og frie fagskoler. Samtidig foreslås der indført en midlertidig supplerende af godkendelsesproceduren for de nævnte institutioner, der skal sikre, at de betingelser, der følger af det foreslåede frihed og folkestyre-krav og det gældende uafhængighedskrav, er opfyldt ved oprettelsen af en ny privat institution for gymnasial uddannelse, efterskole eller fri fagskole.

Denne midlertidige godkendelsesprocedure vil indebære en vurdering af, om 1) den nye skoles formål og virke må skønnes at ville være i overensstemmelse med frihed og folkestyre-kravet, 2) personkredsen bag oprettelsen af den nye skole eller det nye kursus har eller har haft et virke, der ikke er forenelig med frihed og folkestyre-kravet, og som konkret må skønnes at kunne få betydning for den nye skoles opfyldelse af frihed og folkestyre-kravet, 3) der er gennemsigtighed omkring sammensætningen af en eventuel skolekreds el. lign., og 4) den nye skole eller det nye kursus vil kunne opfylde uafhængighedskravet.

Det fremgår af afsnit 2.12 i lovbemærkningerne, at behandling af ansøgninger om godkendelse af en privat institution for gymnasiale uddannelser, efterskoler og frie fagskoler indebærer behandling af personoplysninger om medlemmer af initiativkredsen og andre med tilknytning til den skole som bestyrelsesmedlemmer, ledere, lærere, andre medarbejdere, evt. også om elever og deres forældre eller andre med tilknytning til den nye skole.

Endvidere fremgår det, at Undervisningsministeriets og tilhørende styrelser muligheder for at behandle personoplysninger, herunder indsamle personoplysninger om personer med tilknytning til en skole eller hos andre myndigheder, er reguleret af databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven samt anden lovgivning, f.eks. forvaltningsloven. I bemærkningerne fremhæves bl.a. de grundlæggende principper i forordningens artikel 5, behandlingsreglerne i artikel 6, 9 og 10, og reglerne om oplysningspligt i artikel 13 og 14.

Datatilsynet har noteret sig, at Undervisningsministeriet har vurderet, at der behandles almindelige ikke-følsomme personoplysninger og følsomme personoplysninger som led i godkendelse af nye skoler og tilsyn med skoler, herunder oplysninger om ansættelsesforhold, uddannelsesforhold, ejerskab til bygninger, familieforhold samt følsomme personoplysninger om fx etnisk oprindelse, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning og helbredsoplysninger (om fx handicap). Datatilsynet har tillige noteret sig, at behandlingen vil ske med grundlag i henholdsvis artikel 6, stk. 1, litra e, og artikel 9, stk. 2, litra g.

I lyset af omfanget og karakteren af de oplysninger, der kan indgå i vurderingen af frihed og folkestyre-kravet, og den store kreds af personer, der potentielt kan blive behandlet oplysninger om, finder Datatilsynet særlig anledning til at fremhæve princippet om lovlighed, rimelighed og gennemsigtig i forordningens artikel 5, stk. 1, litra a, og princippet om dataminimering i forordningens artikel 5, litra c, der skal iagttages i forbindelse med behandling af ansøgninger om godkendelse af en ny privat institution. Det følger således af artikel 5, litra c, at personoplysninger skal være tilstrækkelige, relevante og begrænset til, hvad der er nødvendigt i forhold til de formål, hvortil oplysningerne behandles. De heri indeholdte proportionalitetshensyn gør sig efter Datatilsynets umiddelbare opfattelse gældende særligt i forhold til behandling af oplysninger om personer, der f.eks. har en begrænset tilknytning til den nye skole. Det står i øvrigt ikke Datatilsynet klart, hvordan de grundlæggende principper indeholdt i artikel 5 konkret vil blive efterlevet i forbindelse med godkendelsesproceduren.

2. Etablering af whistleblower-ordning

Med udkastets § 2, nr. 10 og § 3, nr. 15, foreslås indført bestemmelser om whistleblower-ordninger for private institutioner for gymnasiale uddannelser, efterskoler og frie fagskoler. Ordningen er nærmere beskrevet i afsnit 2.9 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Datatilsynet har i den forbindelse noteret sig, at databeskyttelsesreglerne finder anvendelse i det omfang, der foretages behandling af personoplysninger under den foreslåede whistleblower-ordning, og at behandlingen vil ske under iagttagelse af bl.a. de grundlæggende principper i artikel 5, artikel 6 om forudsætninger for lovlig behandling, og artikel 13-15 om oplysningspligten og retten til indsigt.

3. Øvrige bemærkninger

Datatilsynet forudsætter i øvrigt, at reglerne i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven¹ vil blive iagttaget i forbindelse med behandlingen af personoplysninger foranlediget af lovforslaget, herunder i forbindelse med offentliggørelse af erklæringer om overholdelse af friheds- og folkestyrekravet og uafhængighedskravet.

Kopi af dette brev er sendt til Justitsministeriet Lovafdeling til orientering.

Med venlig hilsen

Pernille Walther

---

¹ Lov nr. 502 af 23. maj 2018 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven).

Til Undervisningsministeriet.

Undervisningsministeriet har den 1. februar 2019 sendt udkast til forslag til lov om ændring af lov om private grundskoler m.v. i høring.

Rigsrevisionen har gennemgået lovforslaget med fokus på bestemmelser vedrørende statslige revisions- og/eller regnskabsforhold jf. Rigsrevisorlovens §§ 7 og 10 og kan konstatere, at det ikke omhandler sådanne forhold.

Vi har derfor ingen bemærkninger.

Med venlig hilsen

Mette E. Matthiasen

Ledelsessekretariatet

Landgreven 4
DK-1301 København K

Tlf. +45 33 92 84 00
Dir. +45 33 92 85 73
mem@rigsrevisionen.dk

www.rigsrevisionen.dk

Kære Mikkel

Tak for tålmodigheden.

Danske Gymnasier har besluttet ikke at give bemærkninger til den fremsendte høring.

Med venlig hilsen

Sine Dreyer Skjoldan
Juridisk chefkonsulent

**DANSKE
GYMNASIER**

Ny Vestergade 13, st.
1471 København K

D +45 3318 8273
danskegymnasier.dk

 Følg os på Twitter

Til Undervisningsministeriet

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har modtaget høring vedr. udkast til forslag til Lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v., lov om efterskoler og frie fagskoler og lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser (Øgede frihedsgrader, rammer for donationer og styrket tilsyn med de frie skoler m.v.).

På det foreliggende grundlag har styrelsen ingen bemærkninger.

Med venlig hilsen

Karina Slots Pedersen

Fuldmægtig/Head of Section

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen/

Danish Competition and Consumer Authority

Direkte +45 4171 5156

E-mail kspe@kfst.dk

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby
Tlf. +45 4171 5000

*Vi arbejder for velfungerende markeder.
Se vores privatlivspolitik på kfst.dk*

Undervisningsministeriet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

**Høring - Udkast til lovforslag om øgede frihedsgrader, rammer
for donationer og styrket tilsyn med de frie skoler m.v.**

Klagenævnet for Specialundervisning har ingen bemærkninger.

Venlig hilsen

Klagenævnet for Specialundervisning

11. februar 2019

J.nr. 19-6123

Ankestyrelsen
7998 Statsservice

Tel +45 3341 1200

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

EAN-nr:
57 98 000 35 48 21

Åbningstid:
man-fre kl. 9.00-15.00